

**Orientální
ústav**

Akademie věd
České republiky

ORIENTÁLNÍ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ ZA ROK

2023

Radou pracoviště projednána dne: 13. 6. 2024
Dozorčí radou pracoviště schválena dne: 18. 6. 2024
Tato výroční zpráva byla připravena dne 31. 5. 2024

IČ: 683 78 009
Sídlo: Pod Vodárenskou věží 4,
Praha 8, 182 08

Obsah

I. Hodnocení hlavní činnosti 2

1. Vědecká činnost a uplatnění jejích výsledků 2

- a) Stručná charakteristika vědecké činnosti a vědecká oddělení 2
- b) Výběr nejdůležitějších výsledků vědecké činnosti 6
 - Publikační výstupy 6
 - Granty a projekty 9
- c) Nejvýznamnější popularizační aktivity 11
- d) Vědecká infrastruktura (výzkumné centrum na Taiwanu, časopisy, knihovna, elektronické databáze) 15

2. Mezinárodní vědecká spolupráce 20

- a) Mezinárodní poradní sbor 20
- b) Pořádání mezinárodních akcí a konferencí 20
- c) Přednášky na mezinárodních konferencích 21
- d) Přednášky na zahraničních univerzitách 23
- e) Zahraniční výzkumné cesty 23
- f) Návštěvy zahraničních odborníků 24
- g) Přednášky zahraničních hostů 25
- h) Dvoustranné dohody se zahraničními pracovišti 25
- ch) Další informace 25

3. Vědecká a pedagogická spolupráce s vysokými školami 26

- a) Vedení doktorských, magisterských a bakalářských prací 26
- b) Oponentské posudky doktorských, magisterských a bakalářských prací 27
- c) Přednášková činnost 27

4. Získaná ocenění a další důležité informace 28

II. Informace o složení orgánů OÚ a o jejich činnosti či o jejich změnách .. 29

1. Složení orgánů pracoviště a jejich činnost 29

- a) Ředitelka 29
- b) Rada instituce 29
- c) Dozorčí rada 33

2. Změny ve složení orgánů 34

III. Informace o změnách řízovací listiny 35

IV. Hodnocení další a jiné činnosti 35

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření 35

VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj 35

VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště 35

VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí 35

IX. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů 35

X. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím 35

Přehled o počtu zaměstnanců, jejich vzdělání a věkové struktuře 36

Zpráva auditora o ověření účetní závěrky za rok 2023 37

I. Hodnocení hlavní činnosti

1. Vědecká činnost a uplatnění jejích výsledků

a) Stručná charakteristika vědecké činnosti a vědecká oddělení

Předmětem hlavní činnosti Orientálního ústavu (dále jen OÚ) je vědecký výzkum v oblasti orientalistiky zaměřený zejména na dějiny národů Asie a Afriky, jakož i na jejich nábožensko-filozofické systémy, kulturu, jazyky a literaturu v období od starověku do současnosti. Svou činností OÚ přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu

v praxi. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace (monografie, časopisy apod.), poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení a provádí konzultační a poradenskou činnost. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky. V rámci předmětu své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací. Pořádá mezinárodní i domácí vědecká setkání, konference a semináře a zajišťuje infrastrukturu pro výzkum. Úkoly realizuje samostatně i ve spolupráci s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi.

Vědecké útvary OÚ:

Oddělení Blízkého východu

Vedoucí oddělení:

Dr. Sergio Alivernini

Členové oddělení:

Dr. Sergio Alivernini

Mgr. Ondřej Beránek, Ph.D.

Mgr. Miroslav Melčák, Ph.D.

doc. PhDr. Bronislav Ostřanský,
Ph.D.

Dr. Volodymyr Poltorak

PhDr. Jiří Prosecký, CSc.

(emeritní vědecký pracovník)

Dr. Giedrė Šabasevičiūtė

Dr. Kevin L. Schwartz

Dr. Stefano Taglia

Dr. Melania Zingarello

PhDr. Jan Zouplna, Ph.D.

V současné době se vědečtí pracovníci oddělení Blízkého východu zabývají následujícími oblastmi výzkumu:

Arabistika a islamologie:

- moderní a soudobé dějiny Blízkého východu, duchovní dějiny islámu, dějiny Saúdské Arábie (Ondřej Beránek)
- sociální dějiny Blízkého východu ve středověku, náboženské nadace (*awqáf*), urbánní vývoj Mezopotámie (Miroslav Melčák)
- středověký islám, mystická dimenze islámu (súfismus), soudobá islámská apokalyptika a milenialismus, islám v ČR (Bronislav Ostřanský)
- náboženští intelektuálové v arabských zemích, arabská literatura (Giedrė Šabasevičiūtė)

Hebraistika a židovská studia:

- sionismus a dějiny Izraele, moderní židovské dějiny, moderní a soudobé dějiny Blízkého východu (Jan Zouplna)

Íránistika:

- dějiny Íránu a persianizovaného světa v době 1500–1900, současná politika a kultura Íránu (Kevin L. Schwartz)

Starověký Přední východ:

- dějiny Mezopotámie, III. dynastie z Uru, mezopotámská matematika (Sergio Alivernini)
- akkadská (babylónsko-asyrská) literatura, kulturní dějiny starověkého Předního východu (Jiří Prosecký)
- mezopotámské společnosti a materiální kultura rané doby bronzové (Melania Zingarello)

Turkologie:

- transformace Blízkého východu v 19. a 20. století, formování moderního černomořského regionu, modernizace Osmanské a Ruské říše (Volodymyr Poltorak)
- historie pozdní Osmanské říše (19. a počátek 20. století), nacionalismus a menšiny na Blízkém východě (Stefano Taglia)

Oddělení Jižní Asie

Vedoucí oddělení: PhDr. Pavel Hons, Ph.D.

Členové oddělení:

Dr. Meenakshi Nair Ambujam

Dr. Darmanto

Ing. Pavla Fajfrlíková, Ph.D.

PhDr. Jan Filipický, CSc. (emeritní vědecký pracovník)

PhDr. Jiří Holba, Ph.D. (emeritní vědecký pracovník)

Mgr. Pavel Hons, Ph.D.

Dr. Thomas Loy

Dr. James Madaio

PhDr. Tomáš Petrů, Ph.D.

PhDr. Jaroslav Strnad, Ph.D.

V současné době se vědecktí pracovníci oddělení Jižní Asie, pod které spadají i středoasijská a jihovýchodněasijská studia, zabývají následujícími oblastmi výzkumu:

Indologie:

- byrokracie a dokumentární artefakty; půda, vyvlastnění a pozemková práva Adivasiů; každodenní stát; infrastruktura a materialita; agrární transformace; etnografie; digitální systém správy půdy Indie (Meenakshi Nair Ambujam)

- politické a kulturní dějiny Indie a drávidského jihu; etnické vztahy ve Šrí Lance (Jan Filipický)
- buddhismus, buddhistická filosofie (Jiří Holba)
- tamilský jazyk a tamilská literatura, dalitská literatura, indická společnost (Pavel Hons)
- indické filozofické tradice (zejména Advaita Vedānta), historiografie moderních hinduistických hnutí (James Madaio)
- indoárijské jazyky (sanskrt a hindí), hindská lexikografie, středověká (zejména mughalská) historie, dějiny Indie předkoloniálního období (Jaroslav Strnad)

Indonesistika:

- environmentální historie a governmentalita v jihovýchodní Asii; jídlo v indo-pacifickém regionu; domorodost a etnicita v Indonésii; politická ekologie globálního Jihu (Darmanto)
- moderní a soudobé dějiny Indonésie a širšího regionu jihovýchodní Asie (Tomáš Petrů)
- postavení náboženských menšin v současném společensko-politickém kontextu Indonésie (Pavla Fajfrlíková)

Středoasijská studia:

- dějiny Židů ve střední Asii, orální historie, tádžická literární historie (Thomas Loy)

Oddělení Východní Asie

Vedoucí oddělení: Dr. Nobuko Toyosawa

Členové oddělení:

Mgr. Martin Blahota, Ph.D.

Dr. Giulia Cabras

Mgr. Táňa Dluhošová, Ph.D.

Mgr. Jakub Hrubý, Ph.D.

Kevin Kuan-yun Huang, Ph.D.

Mgr. Jan Karlach, Ph.D.

Mgr. Ondřej Klimeš, Ph.D.

PhDr. Vladimír Liščák, CSc.

Dr. Jarmila Ptáčková

Dr. Nobuko Toyosawa

PhDr. Hana Třísková, Ph.D.

Dr. Jan Vihan

Oliver Weingarten, M.A., Ph.D.

V současné době se vědečtí pracovníci oddělení Východní Asie zabývají následujícími oblastmi výzkumu:

Sinologie:

- koloniální modernita a identity v Číně a východní Asii (Martin Blahota)
- jazyková politika ČLR (Giulia Cabras)
- dějiny a kultura Taiwanu, taiwanská poválečná literatura (Táňa Dluhošová)

- středověké dějiny Číny (Jakub Hrubý)
- národnostní politika v ČLR, kvalitativní teorie a metodologie, etnikum I (Nuosu) z Liangshan (Jan Karlach)
- politika a dějiny moderní Číny (Ondřej Klimeš)
- Hedvábná cesta a Čína, františkánské misie v Číně 13. až 18. století (Vladimír Liščák)
- fonetika a fonologie moderní čínštiny, problémy její výuky (Hana Třísková)
- mahájánový buddhismus, klasická čínská filologie, filozofie a exegeze (Jan Vihan)
- klasická čínština, čínská literatura a kultura – do 100 n. l. (Oliver Weingarten)
- starověká Čína, čínská intelektuální historie, filologie (Kevin Kuan-yun Huang)

Tibetanistika:

- rozvojová politika Číny v tibetských oblastech, čínsko-tibetské vztahy, čínsko-nepálské pohraničí (Jarmila Ptáčková)

Ujguristika:

- politika a dějiny Xinjiangu (Ondřej Klimeš)

Japanologie:

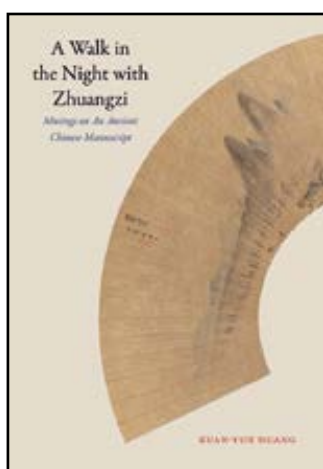
- kulturní a intelektuální dějiny moderního Japonska (Nobuko Toyosawa)

b) Výběr nejdůležitějších výsledků vědecké činnosti

– Publikační výstupy

(Jedná se o výběr publikací – pro kompletní přehled za daný rok i předchozí roky viz webová stránka OÚ či databázi ASEP. Autoři, kteří nejsou označeni tučně, nejsou zaměstnanci OÚ)

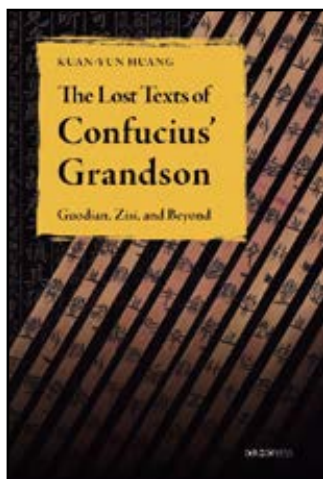
Cizojazyčné knihy

Huang, Kuan-yun Kevin: *A walk in the night with Zhuangzi: Musings from an ancient Chinese manuscript* (Albany: State University of New York Press, 2023).

Jádrem výpovědi starověkého čínského rukopisu nedávno zachráněného z černého

trhu nazvaného *Fan wu liu xing* je zájem věnovaný procesu lidského sebezdokonalování a duchovního vzestupu, přičemž jde zejména o pokrok cestou postupných kroků, a rovněž výsledkům, které člověka na konci spirituální cesty očekávají, jimiž jsou osvícení, transparentnost a schopnost sebeovládání.

Huang, Kuan-yun Kevin: *The lost texts of Confucius' grandson: Guodian, Zisi, and beyond* (Hong Kong: Chinese University of Hong Kong Press, 2023).

Korpus Guodian je hotovým rýžovištěm literárních a filozofických textů nalezených

na bambusových úštěpcích v hrobce z období Válčících států v provincii Hubei. Prostřednictvím

podrobného dešifrování jednotlivých znaků a slovních spojení tato kniha zevrubně zkoumá filozofický přínos těchto textů i účely jejich spojování s Zisi, slavným vnukem Konfucia.

Taglia, Stefano: *Osmanlı'da İttihat ve Terakki'nin Fikri Doğuşu* (Ankara: Fol Kitap, 2023)

Tato monografie v turečtině, jejíž název znamená "Intelektuální geneze Výboru jednoty a pokroku v Osmanské říši", podrobně rozebírá ustanovení, rozvoj i pád intelektuální

fáze mladotureckého hnutí v dobách před tím, než opustilo svůj intelektuální aktivismus ve prospěch mnohem militarističtějších přístupů. Kniha sleduje hlavní proudy v rámci tohoto opozičního hnutí v exilu, a to od samotného zrodu hnutí až po Kongres osmanských liberálů v roce 1902.

Články v mezinárodních recenzovaných časopisech a kapitoly v cizojazyčných knihách (výběr)

Alivernini, Sergio: „Misurare spazio e tempo: Unità di misura e calendari,“ in: Pomponio, F. (ed.), *Il regno della Terza dinastia di Ur*, Roma: Sapienza Università di Roma, 2023, 249–257.

Blahota, Martin: Raoguo zhimindi wenhua shencha zhidu de fangfa: Yi Jue Qing de xiaoshuo „Yiren Yang Kun“ wei li 绕过殖民地文化审查制度的方法. 以爵青的小说《艺人杨崑》为例 [Způsoby, jak obejít koloniální kulturní cenzuru: příklad povídky Jue Qinga „Umělec Yang Kun“]. *Yanshan Tribune*, 2023, 3, 183–195.

Cabras, Giulia: „The linguistic situation of Wutun (ngandehua): Endangerment and ethnolinguistic vitality,“ in: Ragagnin, E. – Khabtagaeva, B. (eds.), *Endangered languages of Northeast Asia*, Leiden: Brill, 2022: 38–56.

Cabras, Giulia: „Tibetan in the linguistic landscape of Xining (Qinghai Province, Amdo Tibet, Northwest China): a minority language in the context of a monolingual language policy and in a non – autonomous area,“ *International Journal of Multilingualism*, 2023, 17.7, 38–56.

Darmanto – Person, G.: „Without fire: Turning forests into agroforests on Siberut, Indonesia,“ in: Cairns, M. (ed.): *Farmer innovations and best practices by shifting cultivators in Asia-Pacific*, Oxfordshire: CABI Publishing, 2023: 200–204.

Darmanto: „‘Rice ambiguity’ and the taste of modernity on Siberut Island, Indonesia,“ *Journal of Southeast Asian Studies*, 2023, 54(1), 64–88.

Holba, Jiří: „The concept of exclusion (*apoha*) in Buddhist philosophy,“ *Arts & Humanitas*, 2022, 16(2), 59–75.

Hons, Pavel: „From Mallar to Pallar and back: The ideology of Devendrakula Velalars,“ *Contemporary Voice of Dalit*, 2023, 23.9.

Karlach, Jan: „Hearths, Mythologies, and Livelihood Choices: Exploring Cultural Change under Poverty Alleviation with the Nuosu-Yi of Liangshan,“ *Modern China*, 2023, 49(5), 532–563.

Loy, Thomas: „Cross-border biographies: Representations of the ‚Bukharan‘ Jewish self in changing cultural and political settings,“ *Journal of Modern Jewish Studies*, 2023, 22(3), 256–276.

Loy, Thomas: „The end of the ‚Jewish Triangle‘: Geography and mobility in Central Asia,“ in: Kowner, R. (ed.), *Jewish communities in modern Asia: Their rise, demise and resurgence*, Cambridge: Cambridge University Press, 2023: 25–46.

Poltorak, Volodymyr: „Crimean Tatars Among the Ottoman Cossacks (1853–1877),“ *Chornomorska Mynuvshyna*, 2023, 18, 62–68.

Sallam, H. – Alemdaroğlu, A. – Jones, M. O. – Schwartz, K. (eds.): „Frontlines: Journalism and activism in an age of transnational repression“

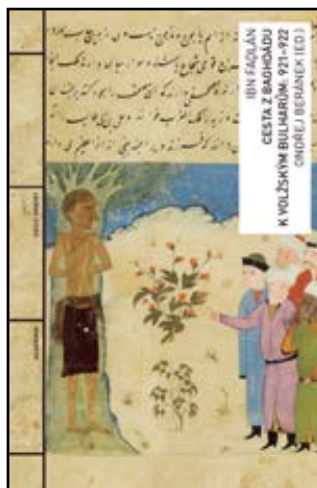
[Special issue], *Middle East Report Online*, 307/308; 52(2–3), 2023.

Schwartz, Kevin: „A lost literacy: Reading tadhkiras of Persian poets in the 21st century,“ in: Talattof, K. (ed.), *Routledge handbook of ancient; classical and late classical Persian literature*, London: Routledge, 2023: 455–470.

Strnad, Jaroslav: „Kabir’s Pads,“ in: Nagasaki, Hiroko (ed.), *Trivenī: Texts of Three Literary Traditions in Early Modern Languages of North India. A Reader*, Kyoto and Vizianagaram: Kotoba Books, 2023: 1–7; 61–127.

Weingarten, Oliver: „The philologist Gustav Haloun (1898–1951): Between history and philology,“ in: Pham Lee-moi 范麗每 – Huang Hui-fen 黃慧芬 (eds.), *Lici, bianyan, wendao: Gudian yanjiu zai chufa* 離詞, 辨言, 聞道: 古典研究再出發, Taipei: Academia Sinica, 2023: 233–278.

České knihy, články a překlady (výběr)

Beránek, Ondřej – Ibn Fadlān: *Cesta z Baghdádu k volžským Bulharům, 921–922*, Praha: Academia, 2023.

V roce 921 se na pokyn ‘abbásovského chalífy vydalo z Baghdádu do království ležícího při soutoku řek Volha a Kama poselstvo s Ibn Fadlánem.

Volžské Bulharsko se nacházelo daleko za hranicemi islámského centra a Ibn Fadlān nám ve svém arabsky

psaném pojednání zanechal barvitě zprávy jedinečné historické a etnografické hodnoty o oblastech Eurasie, které cestou spatřil. Kniha o jeho cestě právem náleží ke klenotům středověké, nejen arabské literatury. Dílo přeložil a obsáhlo úvodní studií i komentářem opatřil Ondřej Beránek.

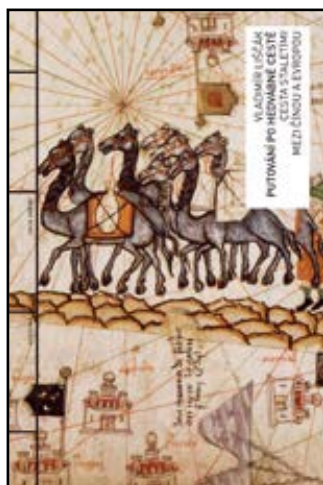

Vihan, Jan:
***Vimalakirtiho sůtra: Učení o nepředstavitelném vysvobození*, Praha: DharmaGaia, 2023.**

Vimalakirtiho sůtra (konec 1. stol. n. l.) patří k raným dílům indického mahájánového buddhismu.

Vyniká ojediněle

propracovaným dějem se zápletkou a humorem. Nastiňuje filozofii střední cesty (*madhjamaka*) a jejím ústředním tématem je dodnes převratná myšlenka neduality vnímání. Sútru ze sanskrtu přeložil Jan Vihan, který ji doprovodil podrobnými výňatky z čínských komentářů, předmluvou, poznámkami a doslovem.

Liščák, Vladimír:
***Putování po Hedvábné cestě: Cesta staletími mezi Čínou a Evropou*, Praha: Academia, 2023.**

„Hedvábná cesta“, v češtině často nesprávně „Hedvábná stezka“, byla vzájemně propojenou sítí tras spojujících starověké společnosti Evropy, střední Asie, západní

Asie, Blízkého východu a východní Asie, jež přispěly k rozvoji mnoha velkých světových civilizací. Její celková délka po souši a po moři činila asi 8 000 km, avšak po určitých trasách přesahovala 35 000 km. Publikace seznamuje čtenáře nejen s vlastní Hedvábnou cestou a jejími předchůdkyněmi, ale

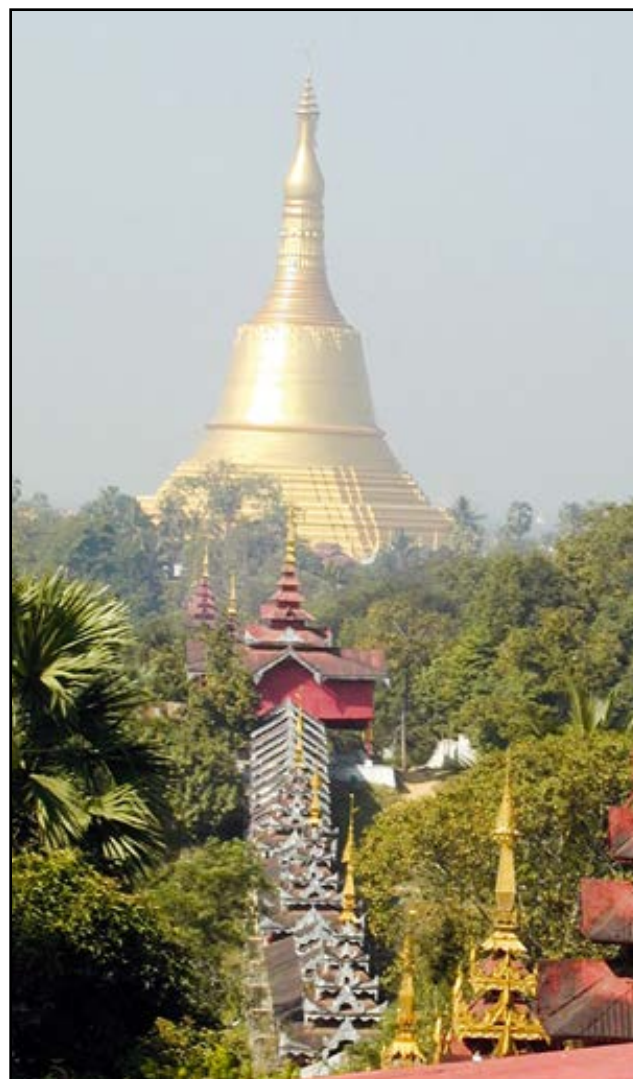
připomene i současný kontroverzní plán vlády ČLR na novou Hedvábnou cestu, známý jako „Jeden pás, jedna cesta“.

Karlach, Jan: „Republikánská antropologie jako komunita praxe: Mezi politickou ideologií Kuomintangu a formováním národa pomocí etnografického výzkumu v jihozápadní Číně,“ *Český lid*, 2023, 110(3), 349–369.

Liščák, Vladimír: „Öngütský král Jiří (Körgiz) ve světle nových pramenů,“ *Nový Orient*, 2021, 76(2), 11–14.

Ptáčková, Jarmila: „Doslov“, in: Hopkirk, P. (ed.), *Vetřelci na střeše světa: Soupeření o Lhasu*, Praha: Argo, 2023.

(k popularizačním článkům a publicistice, viz níže)

– Granty a projekty

A. Granty

1) Granty od externích poskytovatelů:

The Transnational Entanglements of Global Hinduism

Poskytovatel: Grantová agentura České republiky
Hlavní řešitel: James Madaio
Trvání: 2021–2024

Tento projekt se pokouší zaplnit mezeru ve vědeckém chápání moderního hinduismu, moderní jógy a globálních okultních věd, a to prostřednictvím podrobného zkoumání transnacionální komplexity v životě a filozofii Kaliprasáda Čandry (1866–1939), široce známého jako Swámí Abhedananda, a dalších indických učitelů spojených s védántou a teosofií na přelomu 19. a 20. století.

Pathways of Literary Professionalization in Twenty-first-century Egypt

Poskytovatel: Grantová agentura České republiky
Hlavní řešitelka: Giedrė Šabasevičiūtė
Trvání: 2023–2025

Vzhledem k tomu, že literární postupy bývají nezděděná činnost, je otázka, jak si spisovatelé budují svou profesionální kariéru, prominentním tématem sociologie umění. Na základě sociologických přístupů k profesionalizaci a metod textové analýzy tento projekt zkoumá proces literární profesionalizace na euroamerické periferii na příkladu Egypta. Odlišně od hypotézy, že specifika institucionálního nastavení financování umění v Egyptě jsou zodpovědná za zahájení třídních cest literární formace, doplňuje stávající modely profesionalizace tím, že se zaměřuje na účinky společenské třídy, pohlaví a věku. Projekt

kombinuje biografický přístup ke spisovatelům různých socioekonomických tříd s analýzou jejich literárních textů, aby identifikoval, jak estetické volby, generační identity a institucionální vazby formují cesty literárního sebeutváření i kariéry.

The Jewish Triangle: Connections and Disruptions in Persianate Jewish Life during the 19th and 20th Centuries

Poskytovatel: Grantová agentura České republiky
Hlavní řešitel: Thomas Loy
Trvání: 2023–2026

Po staletí žili persky mluvící Židé v dnešním Íránu, Střední Asii a Afghánistánu. Židovské komunity ovládané konkurujícími si muslimskými říšiemi zůstaly propojeny tradičními obchodními cestami, které usnadňovaly výměnu a mobilitu lidí, zboží a myšlenek uvnitř i mimo to, co bylo konceptualizováno jakožto perská sféra. V době kolonialismu a se vznikem národních států se tyto tradiční sítě narušily a rozpustily, zatímco se objevily nové myšlenky, komunity a sounáležitosti. Navrhovaný výzkum používá koncept „Persianate“ jako rámec k uchopení propletených židovských dějin konce 19. a počátku 20. století mimo znárodněné narativy. Sledování propojení a rozdělení v životě perských Židů v Íránu, Střední Asii a Afghánistánu objasní rozmanitost uvnitř těchto komunit a poskytne lepší pochopení perských společností prizmatem židovské historie.

Writing, Publishing, and Appreciating Literature: An Ethnography of Literary Practices in the European Periphery

Řešitelé za českou stranu: Giedrė Šabasevičiūtė (hlavní řešitelka, OÚ)

Ředitelka za francouzskou stranu: Zoé Carle
(Université Paris VIII Vincennes-Saint Denis –
Fabrique du littéraire: Fablitt)
Poskytovatel: MŠMT – Barrande Mobility Program
Trvání: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2023

Projekt, který se opírá o již existující spolupráci v rámci výzkumné platformy *Power and Strategies of Social and Political Order*, je pokračováním debat na téma literární produkce na periferii. Barrande Mobility program umožňuje upevnit vztahy mezi evropskými výzkumnými institucemi, které se specializují na arabské a asijské společnosti. Expertízy obou týmů by měly do budoucna vést k vytvoření společného projektu pro Starting Grant ERC.

Nobuko Toyosawa: Japan Foundation Library Support Grant a Toshiba Library Support Grant.

■ 2) Zapojení OÚ do Strategie AV21

Strategie Akademie věd ČR reaguje na aktuální společenské výzvy promyšlenou formulací výzkumných programů, založených na spolupráci oborů a institucí při jejich řešení. Orientální ústav se v roce 2023 zapojil do dvou výzkumných programů Strategie AV21:

Anatomie evropské společnosti, historie, tradice, kultura, identita

Oriental Institute: 100 Years and Beyond (Reysa Alenzuela)

Literární překlad jako okno do kulturních dějin Evropy (Taňa Dluhošová)

Odolná společnost pro 21. století

9/11 Legacies Project (Kevin L. Schwartz)
Resilient Society in Time of Ecological Crises (Darmanto)

■ 3) Prémie Lumina quaeruntur Akademie věd ČR (2019–2023)

Prémie Lumina quaeruntur zřízená Akademickou radou Akademie věd České republiky jako nástroj podpory vědecké excelence v AV ČR je určena k ocenění významných perspektivních výzkumných pracovníků při zakládání nových vědeckých týmů na pracovištích AV ČR, kterým umožní rozvinout jejich vědecký program zaměřený na koncepčně nová témata významně posouvající hranice poznání nebo směřující ke společensky důležitým praktickým aplikacím.

Projekt Vyvažování zájmů: souvislosti národnostní a zahraniční politiky v soudobé Číně, Ředitelé:

Ondřej Klimeš, Jarmila Ptáčková. Výzkumný tým: Giulia Cabras, Jan Karlach.

- **Cabras, Giulia:** jazyková rozmanitost v regionu Amdo: změny a výzvy
- **Jan Karlach:** národnostní politika v ČLR, kvalitativní teorie a metodologie, etnikum I (Nuosu) z Liangshanu
- **Jarmila Ptáčková:** národnostní politika ČLR v tibetských oblastech, kulturní bezpečnost národnostních menšin v ČLR, čínský vliv a identita na čínsko-nepálském pohraničí
- **Ondřej Klimeš:** národnostní politika ČLR se zaměřením na Xinjiang, ujugurská diaspora a čínský vliv v zahraničí, státní terorismus ČLR

B. Výzkumné platformy

1) Projekt Power and Strategies of Social and Political Order

Excelentní vědecko-výzkumná platforma založená v roce 2015 se zabývá různorodým pojetím moci a s ním spojenými otázkami, relevantními pro studium asijských a blízkovýchodních společností od dávné minulosti až po současnost.

Bližší o aktivitách a publikacích v rámci této platformy viz: <https://orient.cas.cz/cs/veda-a-vyzkum/vyzkumne-platformy/projekt-power/>

2) Středoasijská platforma

Cílem projektu je přispět k lepšímu poznání Střední Asie, která je v tomto kontextu definována jako oblast od Afghánistánu přes Uzbekistán, Tádžikistán, Turkmenistán, Kyrgyzstán, Kazachstán až po západní Čínu (Sin-ťiang, Tibet) a Mongolsko. Z dlouhodobého hlediska je úsilí soustředěno na upevnění tradice Středoasijských studií na vysokých školách a navázání kontaktů s prestižními výzkumnými institucemi ve střední Evropě. Orientální ústav si klade za cíl vytvořit multidisciplinární platformu, v jejímž rámci by působil jako partner i pro odborníky ze zahraničí, kteří by měli zájem spolupracovat na výzkumných projektech pokrývajících tento region.

Koordinátoři projektu za OÚ: Thomas Loy, Jarmila Ptáčková

Koordinátoři mimo OÚ: Věra Exnerová, Malika Bahovadinova, Olaf Günther, Slavomír Horák

Bližší o aktivitách v rámci této platformy viz: <https://orient.cas.cz/cs/veda-a-vyzkum/vyzkumne-platformy/stredoasijska-platforma/>

c) Nejvýznamnější popularizační aktivity

Z loňských aktivit na poli popularizace a osvěty lze zmínit například níže uvedené položky:

Festival „Eastern Tunes“

Festival asijské hudby a kultury proti xenofobii „Eastern Tunes“ (pořádá Jarmila Ptáčková) se již tradičně konal s podporou OÚ a AV ČR v Mikulášovicích na Šluknovsku a jeho cílem bylo oslovit co nejširší škálu zájemců, mj. rodiny s dětmi, a to nejen hudbou, ale též promítáním, workshopy atd. Tento festival měl ohlas v celostátních i lokálních médiích. V roce 2023 se festival uskutečnil dne 8. 7.

Účast Orientálního ústavu na Veletrhu vědy

Ve dnech 8. až 10. 6. se Orientální ústav zapojil do Veletrhu vědy na výstavišti v Praze – Letňanech, kde zájemcům o Orient nabídl ve slavnostním tibetském stanu výstavku fotografií, videoprezentaci ústavu i poznávací soutěž a řadu dalších aktivit, pro děti i dospělé, do jejichž vymýšlení i organizace se kromě vědeckých pracovníků ústavu zapojili rovněž naši stážisté (viz zapojení OÚ do projektu „Otevřená věda“ níže).

Orientální ústav se ve dnech 11. až 14. 5. připojil ke společné prezentaci jedenácti ústavů Akademie věd ČR na knižním veletrhu Svět knihy.

Zapojení do projektu AV ČR „Otevřená věda“

Orientální ústav (a jmenovitě jeho vědecký pracovník Jakub Hrubý) se zapojil do projektu AV ČR „Otevřená věda“, který nabídl zájemcům z řad středoškolařů stáže v ústavu v rámci programu „Orient zblízka“, během nichž se stážisté mají možnost prakticky seznámit s různými aktivitami OÚ, absolvovat cyklus přednášek, pomáhat v knihovně a vyzkoušet si rešerše pro vědecké projekty.

Vydání popularizační brožury věnované knihovně Orientálního ústavu AV ČR

Orientální ústav vydal brožuru věnovanou historii a současnosti své knihovny, která patří k největším i nejcennějším v rámci celé Akademie věd ČR. Tato publikace nazvaná „The Oriental Institute Library“ vyšla zásluhou vedoucí knihovny Reysy Alenzuely v rámci projektu „Věda kolem nás / Science around us“ nakladatelství Academia a vedle papírové verze

dostupné volně v knihkupectvích Academia i jinde je ke stažení rovněž na webových stránkách tohoto projektu: <http://www.vedakolemnas.cz/>. V roce 2024 je plánováno vydání české verze této brožury.

Podcast Akademie věd na téma kasty a tamilská literatura

Pavel Hons (foto: Jana Plavec)

Vědecký pracovník ústavu Pavel Hons byl hostem podcastu Akademie věd na téma „Kasty i tamilská literatura: Indie očima orientalisty Pavla Honse“, který byl zveřejněn 5. 4. 2023. Jeho záznam je dostupný na: <https://open.spotify.com/episode/2nNLU3HrdpTklKhiw4XP1o>

Veřejné slyšení v Senátu Parlamentu České republiky věnované ujkurské problematice

Ondřej Klimeš spoluorganizoval a moderoval veřejné slyšení Nucená práce a násilná asimilace v ujkurské oblasti v Senátu Parlamentu ČR.

Vědecký pracovník Orientálního ústavu Ondřej Klimeš byl spolupořadatelem a moderátorem veřejného slyšení v Senátu Parlamentu České republiky „Nucená práce a násilná asimilace v ujkurské oblasti“, jehož cílem bylo seznámit naše

zákonodárce i jiné osobnosti s porušováním lidských práv v Číně. Záznam je dostupný z: <https://www.senat.cz/cinnost/galerie.php?aid=36227>

Prezentace českého překladu slavného cestopisu Ahmada ibn Fadlán

Křest knihy Ibn Fadlána Cesta z Baghdádu k volžským Bulharům: 921–922 (Foto: Jan Malý) Vědecký pracovník Orientálního ústavu Ondřej Beránek představil v kavárně Academia odborné veřejnosti svůj komentovaný překlad významného cestopisu Ahmada ibn Fadlán z r. 921, který pojednává o jeho diplomatické misi z Bagdádu do království volžských Bulharů a který patří k zásadním historickým pramenům. Zprávu o této knižní prezentaci přinesl mj. Český rozhlas Plus.

Komentář k důsledkům katastrofálního zemětřesení v Turecku

Vědecký pracovník Orientálního ústavu Stefano Taglia komentoval pro portál A2larm únorovou tragédii v Turecku. Jeho zamyšlení „Zemětřesení v Turecku a Sýrii: tragédie v hustě obydlených oblastech, pomalá pomoc a mnoho příčin“ je dostupné zde: <https://a2larm.cz/2023/04/zemetreseni-v-turecku-a-syrii-tragedie-v-huste-obydlenych-oblastech-pomala-pomoc-a-mnoho-pricin/>

Diskuse k filmu Casablanca Beats

Vědecký pracovník ústavu Bronislav Ostřanský se účastnil diskuse k filmu *Casablanca Beats*, který diváky zavádí do nechvalně proslulé čtvrti Sidi Moumen v marockém velkoměstě Casablanca a spojuje archetypální příběh o osvobozující síle

hudby s téměř dokumentární autenticitou. Projekce i následná diskuse byly součástí cyklu „Karavana“, zaměřeného na filmové portréty života na Blízkém východě, který je projektem studentského spolku Madžlis (FF UK).

Přednášky pro veřejnost a vzdělávací akce pro střední a základní školy

Hons, Pavel

- 21. 4.: přednáška „Indický kastovní systém“, Škola mezinárodních a veřejných vztahů, Praha 4.

Ptáčková, Jarmila

- 29. 5.: přednáška s besedou: „Nepál, země sněhu a ledu?“ SŠ Rumburk.
- 15. 6.: Poznávací den pro školy na téma života asijských nomádů pro žáky gymnázia Rumburk (v Areálu pro poznávání asijské kultury Šluknovsko), Velký Šenov.
- 27. 4.: přednáška v rámci výuky základních škol „Tibet na čínském území“, Krásná Lípa.

Spolupráce s médii a online platformami

OÚ spolupracuje s veřejnými sdělovacími prostředky (zejména Česká televize a Český rozhlas) i s dalšími médii v ČR i v zahraničí, jeho pracovníci pravidelně poskytují konzultace a vystupují s komentáři k aktuálnímu dění v zemích, které jsou předmětem jejich výzkumné činnosti. Významnější mediální výstupy lze dohledat i v archivu aktualit na: <http://www.orient.cas.cz>. Ze spolupráce s českými i zahraničními médii v roce 2023 lze uvést například následující:

Beránek, Ondřej

- 16. 10.: rozhovor „Cílem Hamásu je konflikt mimo Gazu, protiútok mu hraje do karet,“ iDNES

Klimeš, Ondřej

- 10. 1.: komentář na téma „Telefonát Miloše Zemana a Xi Jinpinga,“ Ranní Plus, Český rozhlas.
- 7. 3.: komentář na téma „Zasedání Všečínského shromáždění lidových zástupců,“ Studio ČT24.
- 18. 10.: komentář na téma „Návštěva Vladimíra Putina v Pekingu,“ Odpolední studio, ČT24.
- 19. 10.: komentář na téma „Represe Ujgurů v oblasti Sin-ťiang,“ Události; komentáře, ČT24.

Petrů, Tomáš

- 15. 4.: komentář k desetidenní cestě premiéra Petra Fialy po Asii pro CNN Prima News.

Zouplna, Jan

- 1. 11.: rozhovor „Netanjahu odmítl výzvy k příměří. Bere ho jako vzdání se teroristům,“ TV Nova.
- 10. 10.: komentář „Situace po útoku teroristického hnutí Hamás na Izrael,“ Studio ČT24.

Popularizační články a publicistika

- Holba, Jiří: „Jak Češi poznávali buddhismus,“ *Dějiny a současnost*, 2023, 45(1), 41–44.
- Klimeš, Ondřej: „Doživotí za ‚separatismus‘: Čína odsoudila přední ujgurskou vědkyni; nepomohlo ani členství ve straně,“ iROZHLAS. 28. 9. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/ujurove-ujguri-cina-soud-dozivoti_2309280600_nel

Klimeš, Ondřej: „Kalbinur Sidik je svědkyně zločinů Číny proti Ujgurům,“ *Heroine*, 19. 10. Dostupné z: <https://www.heroine.cz/zena-a-svet/navsteva-qalbinur-sidiq>

Liščák, Vladimír: „Bl. Odorik z Pordenone u PMS (4.): Počátek Velké cesty,“ *Sněžka farní: Zpravodaj farnosti Panny Marie Sněžné v Praze*, 2023, XXIX(4), 11–13. Dostupné z: <https://www.pms.ofm.cz/wp/wp-content/uploads/2023/05/snez2305.pdf>

Liščák, Vladimír: „Bl. Odorik z Pordenone u PMS (5.): Z Trapezuntu Velkou Arménií,“ *Sněžka farní: Zpravodaj farnosti Panny Marie Sněžné v Praze*, 2023, XXIX(5), 11–13.

Nair Ambujam, Meenakshi: „Waiting as productive fieldwork,“ *Allegra lab*. Dostupné z: <https://allegralaboratory.net/waiting-as-productive-fieldwork/>

Petrů, Tomáš: „Čtvrtstoletí indonéské demokracie: Od asijské krize k prvním svobodným volbám,“ *New Monsoon*, 6. 6. Viz: http://www.newmonsoon.eu/#xl_xr_page_ctvrtstoletí%20indoneske

Petrů, Tomáš: „Zorica Marta Dubovská (1926–2021) – spoluzakladatelka české indonesistiky,“ *New Monsoon*, 6. 6. Viz: http://www.newmonsoon.eu/#xl_xr_page_zorica%20marta%20dubovska

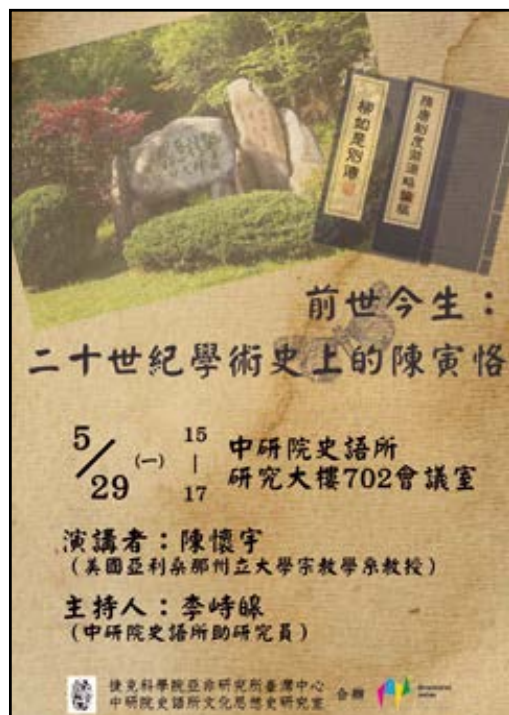
Schwartz, Kevin: „Iran protests: What the Islamic Republic's propaganda tells us,“ *Qantara.de*, 2. 5. Viz: <https://en.qantara.de/content/iran-protests-what-the-islamic-republics-propaganda-tells-us>

Schwartz, Kevin – Lutfi, A.: „The ‚war on terror‘ lives on 22 years after 9/11,“ *Responsible Statecraft*, 11. 9. Dostupné z: <https://responsiblestatecraft.org/war-on-terror/>

d) Vědecká infrastruktura (výzkumná centra, časopisy, knihovna, elektronické databáze)

Výzkumné centrum na Taiwanu

Výzkumné centrum OÚ na Taiwanu a Institut historie a filologie Academia Sinica dne 29.5.2023 hostily přednášku profesora CHEN Huaiyu.

Výzkumné centrum OÚ na Taiwanu bylo otevřeno v prosinci roku 2015. Centrum působí při Institute of History and Philology, Academia Sinica, Taipei. Smyslem centra, coby zahraniční pobočky OÚ, je sloužit jako platforma ke zprostředkovávání a posilování akademické výměny mezi českými a taiwanskými badateli a institucemi. Centrum vedle dalších odborných aktivit organizuje pobyt badatelů z OÚ a ve spolupráci s FF UK též doktorských studentů. Vedoucím výzkumného centra je dr. Kevin Kuan-yun Huang. Více k aktivitám centra: <http://orient.cas.cz/cs/lide/pobocka-taiwan/>.

Výzkumné centrum v Istanbulu

Výzkumné centrum Orientálního ústavu v Istanbulu vzniklo v rámci spolupráce s Orient-Institutem v Istanbulu, renomovanou turkologickou institucí spojenou s nadací Maxe Webera. Výzkumné

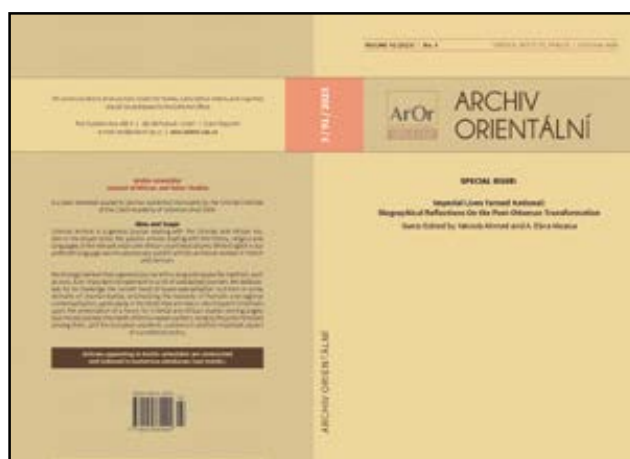
centrum v Istanbulu v současnosti nabízí vědeckým pracovníkům ústavu možnost práce v terénu, výzkum v archivech i přednáškovou činnost.

– Časopisy

Orientální ústav vydává dva časopisy:

Archiv orientální (ISSN 0044–8699) je mezinárodní recenzovaný časopis založený roku 1929 při OÚ. První číslo, editované Bedřichem Hrozným, uveřejnilo články z egyptologie, asyriologie, arabistiky a indologie. Tematický rozsah se od té doby rozšířil i o další orientalistické disciplíny, včetně např. sinologie či afrikanistiky. Na rozdíl od jiných specializovaných časopisů si *ArOr* uchoval svou geografickou a tematickou diverzitu, s jedním nezbytným předpokladem: všechny příspěvky musí být založeny na primárních zdrojích. V současné době časopis vítá především články věnující se dějinám, náboženství, jazykům a literaturám Asie, Blízkého východu a Afriky. *ArOr* je indexovaný v Art & Humanities Citation Index (AHCI) od Thomson Reuters a Scopusu od Elsevieru. Vedle tištěné podoby je dostupný rovněž elektronicky přes EBSCO a ProQuest. SJR Impact factor: 0,11, H Index časopisu: 6.

www.aror.orient.cas.cz

Šéfredaktor: **Sergio Alivernini**

Redakční tým: **Anna Krivánková, Pavel Hons, Stefano Taglia, Nobuko Toyosawa, Oliver Weingarten, Kevin Huang**

Mezinárodní redakční rada:

Claus Ambos, Julius-Maximilians-Universität, Würzburg

Marc Aymes, Center for Turkish, Ottoman, Balkan, and Central Asian Studies, Paris

Raj Sekhar Basu, University of Calcutta, Kolkata

Marilyn Booth, University of Oxford

Nicola Di Cosmo, Institute for Advanced Study, Princeton University

David Der-wei Wang, Harvard University

Hans van Ess, Ludwig-Maximilians University, Munich

Wang Fansen, Academia Sinica, Taipei

Imre Galambos, Cambridge University

Salvatore Gaspa, University of Padua

Şükrü Hanioglu, Princeton University

Robert Hellyer, Wake Forest University, Winston-Salem

Ann Heylen, National Taiwan Normal University (NTNU), Taipei

Nathan W. Hill, School of Oriental and African Studies, London

Konrad Hirschler, Free University, Berlin

Abdülhamit Kırmızı, Şehir University, Istanbul

Jana Mynářová, Univerzita Karlova

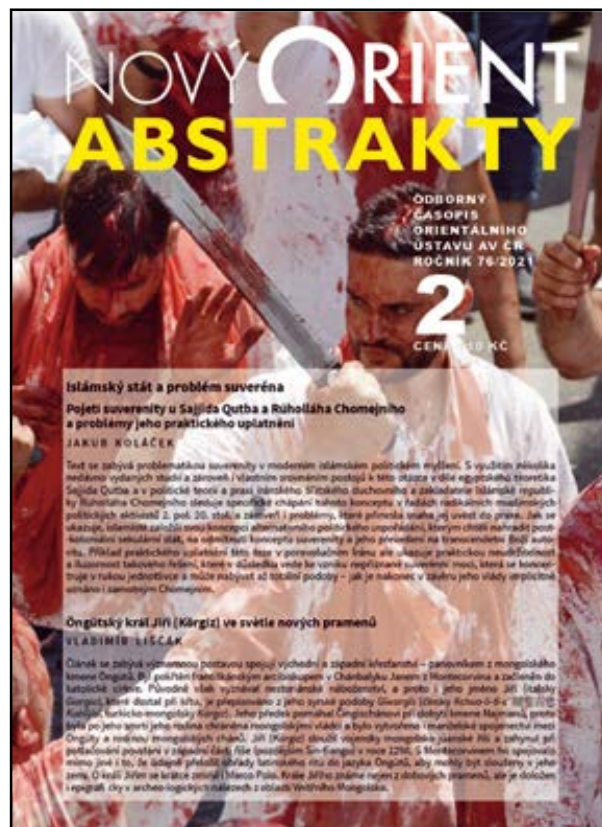
Valerio Pisaniello, University of Verona

Cyrus Schayegh, Graduate Institute of International and Development Studies, Geneva

Jan Sýkora, Univerzita Karlova

Robert Tierney, University of Illinois, Urbana-Champaign

Charles Tripp, School of Oriental and African Studies, London

Attila Kovács

Jitka Malečková

Jan Marek

Tomáš Petrů

Gabriel Pirický

Jiří Prosecký

Miroslav Šedivý

Zdenka Švarcová

Lukáš Zádrapa

Nový Orient (ISSN 0029–5302) je recenzovaný odborný časopis založený v roce 1945. Cílem časopisu je seznamovat českou odbornou i laickou veřejnost s realitou zemí Asie a Afriky a podporovat věcnou informovanost o nich. Odborné články časopisu *Nový Orient* nabízí svým čtenářům vyvážený vhled a hluboký informační kontext do problematiky dějin, náboženství, materiální kultury, současné politiky i jazyků a literatur asijských a afrických zemí.

Šéfredaktor: **Jakub Hrubý**

Redaktorka: **Anna Křivánková**

Redakční rada:

Luboš Bělka

Daniel Berounský

Josef Kandert

– Knihovna

Vedoucí knihovny: **Reysa Alenzuela, Ph.D., MLIS**
Knihovníci a knihovnice: **Veronika Danešová, Sabina Dubovská, Zuzana Kvapilová, Václav Paštěka, Linda Szabóová, Jan Vihan, Šimon Suk, Prokop Singer a Matěj Valošek.**

Knihovna OÚ byla založena v roce 1929 a od té doby nashromáždila rozsáhlé, místy velmi unikátní, sbírky knih, časopisů i rukopisů, jejichž počet je přibližně 270 tisíc, což z ní činí jednu z největších knihoven v rámci ústavů Akademie věd ČR. Knihovna nabízí své služby nejen badatelům, ale i veřejnosti.

Vedle všeobecné sbírky knihovna zahrnuje:

Lu Sünovu knihovnu, založenou v roce 1952 a obsahující jedinečnou sbírku téměř 70 tisíc čínských zdrojů. Obsahově soustřeďuje bohatý materiál z nejrůznějších oborů týkající se Číny. Jádrem knihovny představují knihy věnované literatuře (především moderní čínské literatuře z období let 1919–1949), literární kritice a historii. Je zde rovněž i bohatá sbírka pramenů ke studiu čínského divadla, čínské lidové slovesnosti, náboženství atd. Knihovna dále vlastní sbírku *congshu*, ucelených souborů děl ze všech oblastí čínské vzdělanosti, které bývaly čas od času vydávány, aby se jednotlivá díla uchránila před ztrátou. Většinu *congshu* tvoří reprinty z první poloviny 20. století, ale jsou mezi nimi i díla vydaná v 18. a 19. století. Nejstarší je *Han Wei congshu* z roku 1791. Knihovna kromě toho vlastní i další zajímavá díla, jako např. Taoistický kánon o 1120 svazcích – *Daozang* nebo sbírku 224 místních kronik, *difangzhi*, z nichž více než polovina není uvedena v Hervouetově *Catalogue des monographies locales chinoises dans les bibliothèques d'Europe* (Paris 1975). Knihovna má ve svém majetku rovněž různá zajímavá periodika z 1. poloviny 20. století, z nichž většina se opět týká literatury a literární kritiky. Je to např. kompletní vydání *Xiaoshuo yuebao* (1910–1931) a *Xin qingnian* (1915–1926).

Fairbankovu knihovnu – John King Fairbank (1907–1991), profesor historie na Harvardově univerzitě a zakladatel moderních čínských historických studií v USA, daroval anglickou část své osobní knihovny OÚ. Knihovna, inagurovaná v roce 1994, tak obsahuje zhruba 1600 knih v angličtině o čínských dějinách, kultuře, ekonomice a americko-čínských vztazích.

Korejskou knihovnu, která byla založena roku 1958. V tomto roce OÚ obdržel darem několik set knih a periodik od Akademie věd Korejské lidové demokratické republiky. Většina těchto knih byla vydána v 50. letech, zvláště po korejské válce. Fond knihovny zahrnuje asi 3500 knih, z nichž starší část je zejména severokorejského původu.

Tibetskou knihovnu, založenou rovněž v roce 1958, kdy byla zakoupena úplná sbírka tibetského

buddhistického kánonu Kandžur a Tandžur z východotibetského města Derge. Kromě nich knihovna obsahuje další unikátní materiály.

Taiwanské centrum sinologických informačních zdrojů (TCSIZ), zřízené v roce 2014 ve spolupráci s Národní ústřední knihovnou Taiwanu (NCL). Účelem TCSIZ je zpřístupnění sinologické literatury v čínštině darované NCL a zpřístupnění všech elektronických informačních zdrojů (zejména fulltextových databází a elektronických knih a přístupu do databáze čínských vzácných tisků) dostupných v NCL i jiných akademických pracovištích na Taiwanu (např. Academia Sinica).

V roce 2023 se knihovna OÚ podílela na digitalizaci vybraných fondů, a to především díky projektu financovanému AV ČR. Takto bylo zachráněno a zpřístupněno 70 tibetských xylografů a také kolekce časopisů *Manhua* 漫畫. Navíc byla realizována digitalizace diapositivů ze sbírky tibetských fotografií Andrease Gruschkeho v rozsahu 29 krabic obsahujících celkově 5800 položek, což představuje přibližně polovinu celého projektu.

Ve snaze přiblížit své poslání širší veřejnosti se knihovna OÚ zapojila do popularizačních aktivit, přičemž v rámci edice osvětových brožurek *Věda kolem nás* (nakladatelství Academia) vydala publikaci *The Oriental Institute Library* (viz popularizační aktivity výše).

V říjnu a listopadu vedoucí knihovny Reysa Alenzuela pronesla sérii přednášek věnovaných problematice Research Data Management určených především doktorandům v oboru asijských studií na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a v rámci vzdělávání pracovníků Orientálního ústavu rovněž organizovala interní seminář zaměřený na následující témata: Zotero as a Reference Management Tool, AI Tools and Research Data Management.

Reysa Alenzuela dne 18.8.2023 přednáší o otevřené vědě v Asii na zasedání IFL v nizozemském Rotterdamu.

Pracovnice knihovny Zuzana Kvapilová a Veronika Danešová se zúčastnily zahraničních knihovnických konferencí, čímž prohloubily mezinárodní vazby knihovny OÚ, které byly dále posíleny v říjnu 2023, kdy knihovna OÚ uzavřela smlouvu o vzájemné spolupráci s American University of Central Asia Library (Kyrgyzstán).

Významné byly rovněž akvizice, k nimž v roce 2023 došlo, přičemž tou nejvýznamnější byl dar 88 krabic knih z Berlínské státní knihovny, který zprostředkovala vědecká pracovnice ústavu Nobuko Toyosawa.

– Elektronické databáze

Pracovníci OÚ se vedle své badatelské činnosti věnují i tvorbě odborných digitálních databází, platform a programů. Databáze jsou zdarma přístupné na internetu.

Tibetsko-anglicko-český slovník

Trojazyčný kontextový slovník. Testovací verze vytvořená spoluprací OÚ, Humboldtovy univerzity a Linguatools Berlin, s finanční podporou výzkumného programu „Formy a funkce komunikace“ Strategie AV 21.

<https://linguatools.info/tibendicts>

TBIO (Taiwan Biographical Ontology)

Databáze obsahuje biografické informace o taiwanských elitách a je určena k prosopografickému studiu. Momentálně obsahuje informace o téměř 20 tisících lidech a 50 tisících organizacích.

<http://tbio.orient.cas.cz>

Mosul

Projektové stránky obsahují průběžně aktualizované informace o hlavních zničených historických památkách v Mosulu pod vládou Islámského státu (2014–2017). V prostředí 3D virtuálního modelu byl také natočen dokumentární film o *Svatyni imáma 'Awnuddína*, jež představuje nedoceněný klenot mosulské středověké architektury. Realizační tým: Dr. Miroslav Melčák (OÚ), doc. Mgr. Karel Nováček (UPOL) ve spolupráci s grafickým studiem Nyx Alexander.

<http://www.monumentsofmosul.com>

Vzácné ročníky tibetských periodik

Periodika pochází z oblasti středního a východního Tibetu z 50. let 20. století, tedy z období počátku okupace tibetských oblastí armádou Čínské lidové republiky. Noviny v tibetském a později i čínském

jazyce obsahují jedinečnou dokumentaci tohoto klíčového období v novodobé sino-tibetské historii a jsou vzácným zdrojem informací o tehdejší situaci i postupech čínské propagandy. Výtisky v archivu OÚ patří k posledním na světě. Od roku 2023 jsou tato periodika součástí digitalizačního projektu Divergent Discourses (Franz Xaver Erhard, Leipzig University). OÚ je partnerem projektu.

Digitalizace mikrofilmů z archivu OÚ

Od roku 2020 v OÚ probíhají práce na projektu digitalizace mikrofilmů z archivu knihovny OÚ ve spolupráci s oddělením digitalizace Národní knihovny ČR. Do digitální podoby jsou konvertovány mikrofilmy pořízené v Indickém národním archivu v r. 1963 (Reports on Native Papers) a mikrofilmy se starými hindskými rukopisy pořízenými v Rádžasthánu v r. 1980.

2. Mezinárodní vědecká spolupráce

a) Mezinárodní poradní sbor

V roce 2019 došlo k vytvoření mezinárodního poradního sboru (International Advisory Board) OÚ ve složení:

- **Mareile Flitsch** – University of Zurich, Director of the Ethnographic Museum and Professor at the Department of Social and Cultural Anthropology
- **David Howell**, Harvard University, Professor of Japanese History
- **Eberhard Kienle**, Sciences Po/CNRS, Directeur de recherche
- **Gudrun Krämer**, Freie Universität Berlin, Professor of Islamic Studies, member of the Berlin-Brandenburg Academy of Sciences and Humanities and the German National Research Council
- **James Leibold**, La Trobe University, Melbourne, Professor in Chinese Politics and Asian Studies
- **Madeleine Reeves**, University of Manchester, Senior Lecturer in Social Anthropology
- **Atreyee Sen**, University of Copenhagen, Professor of Anthropology
- **Martin Slama**, Institute for Social Anthropology, Austrian Academy of Sciences
- **Naghmeb Sohrabi**, Brandeis University, Professor, Charles (Corky) Goodman Chair in Middle East History

b) Pořádání mezinárodních akcí a konferencí

Mezinárodní konference „Ethnicity and National Identity-Building in Modern China in International Contexts“ se uskutečnila ve dnech 29. a 30. listopadu 2023 v Taipei (Taiwan) ve spolupráci Orientálního ústavu AV ČR s Institute of History and Philology of Academia Sinica a jejím ústředním tématem byly otázky etnicity a budování národní identity v moderní Číně v mezinárodním kontextu. Hlavními organizátory této akce byli Ondřej Klimeš a Jarmila Ptáčková.

Mezinárodní konference ujkurských studií „PRC Colonialism and the Uyghur Region“ proběhla ve dnech 24. a 25. listopadu 2023 v Praze a podílely se na ní Orientální ústav AV ČR ve spolupráci s European Uyghur Institute (IODE) a Department of East Asian Studies (ESTAS) University of Geneva, přičemž hlavním organizátorem této akce byl Ondřej Klimeš. Konferenční prezentace se zaměřily zejména na situaci Ujgurů v (post)koloniální Střední Asii, jakož i na jejich postavení v současné Čínské lidové republice.

Mezinárodní online série přednášek „Mesopotamia vs Greater Mesopotamia: Literature, history and linguistic“ se uskutečnila od 6. října do 24. listopadu 2023 a jejími hlavními organizátory byli Sergio Alivernini z Orientálního ústavu AV ČR a Franco D'Agostino (Sapienza University, Řím). Přednášejícími byli přední odborníci na problematiku starověkého Předního východu. Cílem tohoto přednáškového cyklu bylo především podpořit interdisciplinární spolupráci mezi historiky, filology, archeology a jinými odborníky věnujícími se starověké Mezopotámii.

Kromě toho byl Orientální ústav spolupředátelem těchto akcí s mezinárodní účastí:

Mezinárodní workshop věnovaný rukopisům v turkických jazycích z Xinjiangu se uskutečnil 21. 6. 2023 ve spolupráci s Filozofickou fakultou UK a zúčastněným vědcům i studentům představil klíčové sbírky i žánry rukopisů psaných turkickými jazyky, zejména čagatajštinou, a to od poloviny 18. století až do roku 1960. Cílem workshopu bylo představit odborníkům v oborech turkologie, islamologie i sinologie různé možnosti, které nabízí studium turkických manuskriptů z Xinjiangu, jakož i konkrétní možné strategie jejich zkoumání.

Mezinárodní workshop „9/11 Legacies and the Global War on Terror“ se uskutečnil 8. září 2023 ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla. Jeho hlavním organizátorem byl Kevin L. Schwartz. Odborníci z několika zahraničních univerzit se na něm zamýšleli nad přetrvávajícím odkazem 11. září a globální války proti terorismu a věnovali se mj. i problematice islamofobie.

c) Přednášky na mezinárodních konferencích:

Blahota, Martin

- 4. – 5. 6.: Biennial Conference of Asian Studies in Israel, Tel Aviv. Příspěvek: *Maoist nationalism of PRC literary history: Erasing transnational past in early socialist China.*
- 10. – 11. 11.: Konference „International Travels of Chinese Text: Global Perspectives and New Approaches to Chinese Textual Culture,“ Riga. Příspěvek: *Mu Rugai's Manchu voice in Northeast China of the 1920s.*

Cabras, Giulia

- 5. – 6. 10.: Konference „Documenting languages, documenting cultures: Migration, minorities, dialects,“ Neapol. Příspěvek: *Documenting Tibetan in the Chinese linguistic landscape. An ethnographic approach.*

Darmanto

- 18. – 20. 4.: Konference „Grassroots Political Responses to Agrarian Conflicts and Environmental Degradation in the Southeast Asian Anthropocene,“ Cambridge. Příspěvek: *Diverse political responses to ecological ruptures and the development of low-carbon subjectivities among Indonesian young farmers: Insights from Jambi Province, Indonesia.*

Dluhošová, Taňa

- 26. – 28. 6.: Annual Conference of the European Association of Taiwan Studies, Londýn. Příspěvek: *Professionalization of Taiwanese literature. Quantitative approach.*
- 31. 5. – 1. 6.: Konference „Words and Interpretation: Comparative Approaches to Chinese Literature and History“, Ghent. Příspěvek: *Quantitative study of Taiwanese political elites from the perspective of Taiwanese and Chinese sources.*

Klimeš, Ondřej

- 3. 3.: European Local Staff Conference, online: Příspěvek: *Countering human rights abuses in Xinjiang.*
- 31. 3. – 1. 4.: Konference „Transnational Repression in the Uyghur Diaspora“, Sheffield. Příspěvek: *PRC's transnational repression: A systemic perspective.*
- 29. – 30. 11.: Konference „Ethnicity and National Identity-Building in Modern China in International Contexts“, Taipei (Taiwan). Příspěvek: *The correlation of China's ethnic and foreign policy: Case study of Xinjiang work abroad.*

Loy, Thomas

- 23. 5.: Middle East Research Day: Afterlives of Urban Muslim Asia, Cambridge. Příspěvek: *Moving out and staying connected: Constructing a Bukharan Jewish past and present after leaving Central Asia.*

- 1. 2.: Workshop „Neighbors and Strangers: Muslims; Jews and other Minorities in Central Asia and the Caucasus in the 19th and 20th centuries“, Jeruzalém. Příspěvek: *Old schools and new kolkhozes. Tajik and Judeo-Tajik literature in the 1930s.*

Madaio, James

- 20. 10.: Global Philosophy Research Interest Group, University of Toronto. Příspěvek: *Consciousness as self-revealing play in the Advaita of Ramchandra Gandhi.*

Nair Ambujam, Meenakshi

- 18. – 21. 10.: Annual Conference on South Asia, Madison. Příspěvek: *Andāza: Of land, survey and measurements.*
- 28. – 30. 6.: IOS Fair Transitions – LANDac Annual

International Conference, Utrecht. Příspěvek: *Paper infrastructures; bureaucracies and land distribution in Telangana, India.*

Poltorak, Volodymyr

- 15. 3.: CZEXPATS – UA-CZ Science MeetUp, Praha. Příspěvek: *Ottoman Cossacks in XIX century and Ukrainian Question.*

Ptáčková, Jarmila

- 4. 3.: Konference „Building Like a State: Architecture and Nomad-State Relations in Historical Perspective“, Boston. Příspěvek: *“Functionalism” of settlements for Tibetan pastoralist in China.*
- 4. – 6. 10.: International Workshop of the Amdo Research Network: Amdo in Transition, Haag. Příspěvek: *Cooperatives as a solution to maintain animal husbandry in eastern Tibetan pastoral areas.*
- 29. – 30. 11.: Konference „Ethnicity and National Identity-Building in Modern China in International Contexts“, Taipei (Taiwan). Příspěvek: *Tibetan communities in Nepal under the international policy of China.*

Šabasevičiūtė, Giedrė

- 3. – 5. 7.: British Society for Middle Eastern Studies (BRISMES) Annual Conference, Exeter. Příspěvek: *Cultural life in the cracks of the projects: The development of cultural palaces in al-Sisi's Egypt.*
- 2. – 5. 11.: Middle East Studies Association Annual Meeting, Montreal. Příspěvek: *Writers,*

Not Civil Servants”: Running Cultural Palaces in Cairo

Toyosawa, Nobuko

- 16. – 19. 3.: Association for Asian Studies Annual Conference, Boston. Příspěvek: *The science of hot springs: From miraculous medicine to cultural authenticator*.

Třísková, Hana

- 15. – 16. 7.: International Conference on Prosodic Grammar, San Francisco. Příspěvek: *Methodology of teaching prosody in Chinese as a second language: an uncharted territory (keynote speech)*.

Zingarello, Melania

- 30. 8. – 2. 9.: Annual Meeting of the European Association of Archaeologists, Belfast. Příspěvek: *Tracking ceramic chaînes opératoires within everyday life spaces to bridge vessels' and humans' biographies: Some methodological reflections from West-Asian fieldworks*.
- 22. 5. – 26. 5.: International Congress on the Archaeology of the Ancient Near East, Kodaň: Příspěvek: *A return to the "Four-part sets": Tracking; mapping; and testing drinking practices in Bronze Age Mesopotamia*.

d) Přednášky na zahraničních univerzitách a dalších institucích

Madaio, James

- 23. 4.: Bangalore, Indie. Přednáška: *The lilā of communication and consciousness: Thinking with Ramchandra Gandhi's philosophy of non-dualism*.

Toyosawa, Nobuko

- 4. – 9. 6.: Chicago, USA. *Reading Kuzushiji* (intenzivní letní škola).

Zingarello, Melania

- 4. – 9. 9.: Jalès (Berrias-et-Castelja), Francie. Kurzy pořádané French National Research Centre (CNRS) a SAVL (Archaeological Service of the City of Lyon, France), přednáška *De l'autre côté de la « chaîne opératoire » : forme, fonction et fonctionnement des récipients céramiques*.

e) Zahraniční výzkumné cesty:

Zahraniční cesty za účelem terénního výzkumu, navazování nové a prohlubování stávající spolupráce či opatřování pramenů a literatury.

Klimeš, Ondřej

- 5. 11.: Berlín, pohovor s informantem a konzultace připravované grantové žádosti.

Loy, Thomas

- 12. – 26. 6.: Samarkand, Buchara (Uzbekistán), terénní výzkum.
- 7. – 22. 11.: Samarkand, Buchara (Uzbekistán), terénní výzkum a práce v archivech.

Ostřanský, Bronislav

- 10. – 17. 6.: Káhira, Egypt, studijní pobyt a konzultace s egyptskými kolegy.

Ptáčková, Jarmila

- 13. 10. – 11. 11.: Nepál – terénní výzkum.

Schwartz, Kevin

- březen: Freiburg, Německo, studijní pobyt v rámci spolupráce na stávajícím vědeckém projektu.

Strnad, Jaroslav

- 15. – 25. 7.: účast na Tenth Early Hindi / Braj Bhasha Workshop 2023 (organizátor: Department of Languages and Cultures, Ghent University), Veli Brijun, Chorvatsko (prezentace vybraných textů k překladu a jazykové analýze).

Šabasevičiūtė, Giedrė

- 25. 4. – 6. 6.: Káhira, terénní výzkum v rámci stávajícího projektu GAČR.
- 15. 11. – 16. 12.: Káhira, terénní výzkum v rámci stávajícího projektu GAČR.

Taglia, Stefano

- leden až květen: Istanbul, vedení výzkumného centra ústavu v Istanbulu a zároveň badatelská práce v archivech, zejména T. C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi.

Toyosawa, Nobuko

- březen: Harvard University (Yenching Library), studium a shromažďování podkladů pro články.
- červen až srpen: University of Chicago (Joseph Regenstein Library), finalizace projektu.
- listopad až prosinec: Nagoya University, Japonsko, studijní pobyt související s přípravou nového rukopisu monografie.

Zingarello, Melania

- 5. – 15. 5.: Jalès, Francie, studijní cesta zaměřená na experimenty související s postdoktorským projektem.

- 20. 10. – 1. 11.: terénní výzkum v iráckém Kurdistanu, studium archeologického materiálu z francouzské archeologické mise v Qara Dagħ a příprava nového archeologického projektu Orientálního ústavu.
- 1. 11. – 1. 12.: terénní výzkum v jižním Iráku a účast na vykopávkách francouzské expedice do Larsy a Uwajlí a příprava nového archeologického projektu ve spolupráci s French National Research Center.

f) Návštěvy zahraničních odborníků

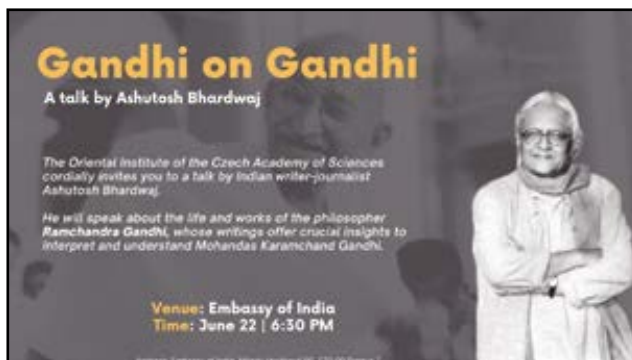
V roce 2023 navštívili OÚ např. tyto zahraniční odborníci:

Dr. Max Oidtmann, americký historik pozdní imperiální Číny a vnitřní Asie, Ludwig Maximilian University, Mnichov.

Prof. Christoph K. Neumann, přední německý turkolog a historik, ředitel Orient-Institut Istanbul.

Dr. Simone Wille, ÖAS, Vídeň.

Ashutosh Bharadwaj, indický novinář a literární kritik

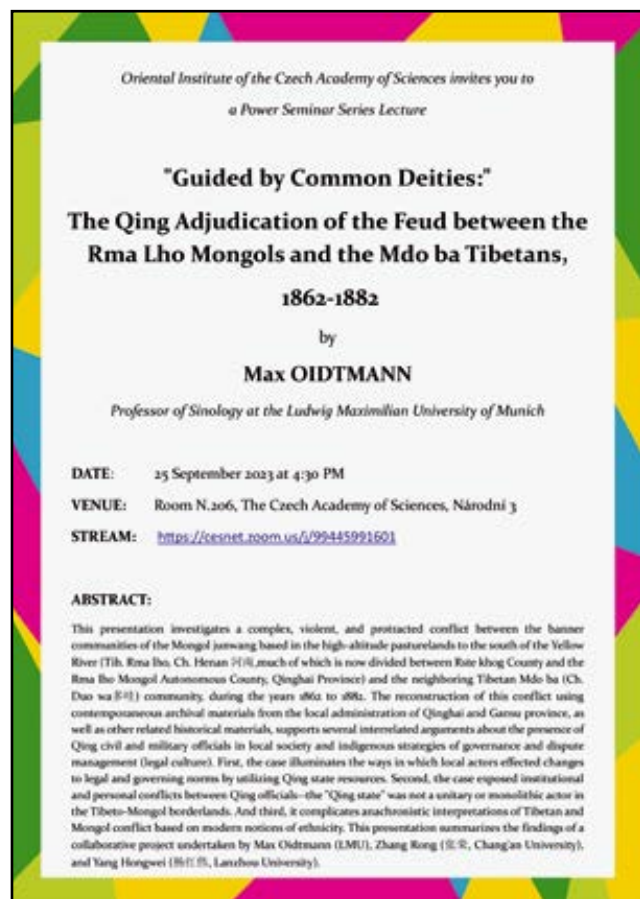
Dr. Rachmi Diyah Larasati, Department of Gender, Women and Sexuality Studies, Minnesota University

Dr. Jacob Nerenberg, NIAS, dříve Leibniz-Zentrum Moderner Orient.

Dr. Askar Djumashev, Head of the Dept. of History, Karakalpak Institute of Humanities, Academy of Sciences of Uzbekistan, Nukus.

g) Přednášky zahraničních hostů:

Max Oidtmann, přednáška „Guided by Common Deities: The Qing Adjudication of the Feud between the Rma Lho Mongols and the Mdo ba Tibetans, 1862–1882.“

James Millward, přednáška „The Evolution of PRC Ethnicity Policy: from Top-down Pluralism to Assimilative Sino-Centrism.“

h) Dvoustranné dohody se zahraničními pracovišti

Ke konci roku 2023 měl OÚ uzavřeno 27 dvoustranných dohod (Memorandum of Understanding), mj. s těmito zahraničními institucemi:

- Boğaziçi University, Istanbul, Turecko
- Centre for the Study of Manuscript Cultures, Universität Hamburg

- Centrum pro kultury a jazyky Židů, Vratislavská univerzita
- Department of Humanities and Cultural Heritage, University of Udine
- Dipartimento di Studi sull'Asia e sull'Africa Mediterranea, Ca' Foscari University
- Fakulta náboženských studií, Mahidol University, Thajsko
- Fakulta orientálních studií, Varšavská univerzita
- Fakulta sociálního rozvoje a západočínských rozvojových studií, Sichuan, Čína
- Filosofická fakulta, National Taiwan Normal University
- Institut für Asien – und Afrika – Wissenschaften, Zentralasien-Seminar, Humboldt-Universität zu Berlin
- Institut für Kunstgeschichte Ostasiens, Universität Heidelberg
- Istituto Italiano di Studi Orientali – ISO, Sapienza Università di Roma
- The Center for Turkish Studies, Kadir Has Üniversitesi
- The Oxford Centre for Hindu Studies, University of Oxford
- University of Central Lancashire, United Kingdom
- Ústav historie a filologie, Academia Sinica, Taiwan
- Ústav orientalistiky, Slovenská akademie věd
- The University of Jordan, Ammán, Jordánsko
- The Orient-Institut Istanbul, Turecko
- National Institute of Advanced Studies, Indian Institute of Science Campus, India
- Kathmandu University, Nepal
- American University of Central Asia, Kyrgystan

ch) Další informace

V roce 2023:

- osm pracovníků OÚ bylo členem redakčních rad mezinárodních časopisů;
- vědečtí pracovníci OÚ byli mezi jinými členy následujících mezinárodních organizací:

- Amdo Research Network
- American Academy of Religion
- American Comparative Literature Association
- American Historical Association

- Association européenne d'études chinoises / European Association of Chinese Studies (EACS)
- Association of Asian Studies
- Association of Iranian Studies
- Britain's National Association for South-East Asian Studies (ASEASUK)
- British Association for Japanese Studies
- Centre for Ottoman Studies at SOAS (COS)
- Dharma Academy of North America
- European Association for Japanese Studies
- European Association for Jewish Studies (EASJ)
- European Association for Middle East Studies (EURAMES) – Council
- European Association for South Asian Studies (EASAS)
- European Association for Southeast Asian Studies (EuroSEAS)
- European Association of Taiwan Studies (EATS)
- European Consortium for Political Research
- European International Studies Association
- European Society for Central Asian Studies (ESCAS)
- German Middle East Studies Association (DAVO)
- Internatinoal Association of Sanskrit Studies
- Italian Society for Middle Eastern Studies (SeSaMO)
- London Middle East Institute (LMEI)
- Middle East Studies Association (MESA)
- Religion in Society Research Network
- Society for Asian and Comparative Philosophy
- Society for Hindu-Christian Studies
- The Association for the Study of Persianate Societies
- The Association of Japanese Literary Studies

Vedle různorodých a dílem výše zmíněných aktivit na poli vědeckém, pedagogickém a popularizačním byl Orientální ústav AV ČR rovněž nápomocen různým státním institucím a orgánům veřejné správy, čímž zároveň naplňoval své poslání, jež mu bylo dáno do vínku již generací otců-zakladatelů. Z mnoha aktivit v dané oblasti lze na tomto místě namátkou zmínit např. veřejné slyšení v Senátu Parlamentu České republiky věnované ujugurské problematice, které spolupořádal a moderoval vědecký pracovník Orientálního ústavu Ondřej Klimeš, tlumočení vědeckého pracovníka ústavu Tomáše Petrů z indonéštiny pro potřeby Senátu a Poslanecké sněmovny Parlamenty České republiky

nebo pravidelná školení pro armádu ČR (základna dopravního letectva Kbely), související s účastí ČR v programu Multinational Force and Observers na Sinajském poloostrově, která realizuje vědecký pracovník ústavu Bronislav Ostřanský.

3. Vědecká a pedagogická spolupráce s vysokými školami

Orientální ústav je z rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR akreditovaným pracovištěm pro **doktorské studijní obory**, které jsou uskutečňovány společně s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze (jedná se o tyto programy: **Dějiny a kultury Asie; Blízkovýchodní studia; Teorie a dějiny literatur zemí Asie a Afriky; Dějiny a kultury zemí Asie a Afriky**). Vědečtí pracovníci OÚ jsou členy příslušných doktorských oborových rad.

V roce 2023 pracovníci OÚ přednášeli a vedli semináře a cvičení na FF UK v Praze, Masarykově univerzitě v Brně a Palackého univerzitě v Olomouci. V letním semestru roku 2023 odpřednášeli pracovníci OÚ celkem **312 hodin**. V zimním semestru roku 2023 odpřednášeli pracovníci OÚ celkem **312 hodin**, což činí **celkově 624 hodin**.

Dále pracovníci ústavu vedli a oponovali četné bakalářské, magisterské a doktorské práce.

a) Vedení doktorských, magisterských a bakalářských prací

- Beránek O., vedení doktorské práce *Ethnic and Religious Communities in Syria: Changing Relations between Authoritarian State and Minorities*, Mgr. Anna Filipiová, FF UK.
- Dluhošová T., vedení magisterské práce *Analýza diskurzu pandemie COVID-19 na Taiwanu*, Karla Weisová, FF UK.
- Dluhošová, T., vedení bakalářské práce *Literatura migrantů z jihovýchodní Asie a její postavení na poli taiwanské literatury*, Olena Rhyzhová, FF UK.
- Dluhošová, T., vedení magisterské práce *Národní muzeum lidských práv (國家人權博物館) v Nové Taipei*, Martin Troška, FF UK.

- Hons, P., vedení magisterské práce *Studie písem tamilské epigrafie a jejich vývoj*, Jan Kučera, FF UK.
- Klimeš, O., vedení bakalářské práce *Téma identity a hledání v tvorbě Perhata Tursuna*, Valeria Kochurikhina, FF UK.
- Madaio, J., vedení magisterské práce *Constructing a biographical narrative: The role of Madhva's divine identity in the Sumadhavijaya*, Michal Havránek, FF UK.
- Ostránský B., vedení bakalářské práce *Význam šádhiljského súfijského řádu v boji proti extremismu*, Kristian Dembický, FF UK.
- Petrů, T., vedení doktorské práce *Sociální funkce jazyků a postoje k mateřskému a národnímu jazyku z pohledu mladých Indonésanů*, Mgr. Martin Dostál, UPOL.
- Šabasevičiūtė, G., vedení doktorské práce *Arabic Literature and Translation, 1880s–1920s*, Mgr. Adéla Provazníková, FF UK.
- Strnad, J., vedení doktorské práce *Hawd al-Hayāt: Interpretace a překlad arabského traktátu o indické józe*, Mgr. Matěj Stahl, FF UK.
- Zouplna, J., vedení bakalářské práce *Mapaj vs. Mapam: otázky zahraničněpolitické orientace a společenské podoby izraelského státu, 1947–1954*, Veronika Benešová, FF UK.
- Zouplna, J., vedení magisterské práce *Sionismus a jidiš v Mandátní Palestině mezi lety 1920–1929: jazyk jako ideový nástroj židovského nacionalismu*, Karolina Kašeová, FF UK.

b) Oponentské posudky doktorských, magisterských a bakalářských prací

- Beránek, O., habilitační práce *Hybridity, Authenticity, and New Media: Video Game Development and Gaming Cultures in Iran and the Arab World*, dr. Vít Šisler, FF UK.
- Hrubý, J., bakalářská práce *The Kingdom of Sumpa in the Light of Tibetan Sources*, Bruno Aguas Maiselski, FF UK.
- Ptáčková, J., doktorská práce *Aging well or coping well*, Dala Duo, Erasmus University, Rotterdam.
- Ptáčková, J., doktorská práce *Tibetan women in transition*, Drugmoky, Erasmus University, Rotterdam.

c) Přednášková činnost (výběr)

- Blahota, M., Masarykova univerzita, Brno: Čínská populární kultura 20. a 21. století
- Hons, P., FF UK, Indický jazyk – tamilština (cvičení)
- Hrubý, J., FF UK: Prameny a historiografie
- Liščák, V., Masarykova univerzita, Brno: Dějiny Číny ve starověku
- Loy, T., FF UK: Eastern Persian (cvičení)
- Ostránský, B., FF UK: Súfismus: Úvod do islámské mystiky
- Ostránský, B., FF UK: Vybrané kapitoly z dějin orientalismu
- Petrů, T., FF UK, Fenomény moderních asijských dějin
- Petrů, T., FF UK, Moderní politický vývoj Indonésie
- Petrů, T., FF UK, Náboženství a společnost v jihovýchodní Asii
- Petrů, T., FF UK, Politické systémy jihovýchodní Asie
- Strnad, J., FF UK, Četba starých hindských textů (cvičení)
- Strnad, J., FF UK, Sanskrit – Jazyk IIIa (četba a interpretace upanišad)
- Toyosawa, N., FF UK: Methods and Practice in History
- Třísková, H., FF UK: Fonetická cvičení – minimoduly
- Třísková, H., FF UK: Prozodie hovorové čínštiny
- Vihan, J., Palackého univerzita, Olomouc: Mahájánový buddhismus

Vedle řádné výuky na vysokých školách pronesli vědecktí pracovníci Orientálního ústavu řadu jednorázových hostovských přednášek v rámci přednáškových cyklů nebo seminářů svých univerzitních kolegů, a kromě toho byl Orientální ústav spoluorganizátorem (ve spolupráci s Filozofickou fakultou UK) dvou mezinárodních letních škol zaměřených na výuku jazyků, a to „Summer Course of Chaghatay“ pro pokročilé, který se uskutečnil ve dnech 19. – 23. 6., a „Summer course of Sogdian“, který se uskutečnil 19. až 23. 6. 2023.

Orientální ústav AV ČR, v. v. i.

I. Hodnocení hlavní činnosti

4. Získaná ocenění a další důležité informace

Alenzuela, Reysa: obdržela dne 24. 11. 2023 prestižní ocenění *Global Librarian Award* od Philippine Librarians Association, a to především za své dřívější působení v knihovnách v Asii i v Pacifiku, jakož i dlouholetou aktivní práci v mezinárodních knihovnických společnostech.

Holba, Jiří: byl oceněn prestižní medailí Akademie věd ČR *De scientia et humanitate optime meritis* za zvláště záslužnou činnost ve vědě.

Nejvyšší čestnou medaili od předsedkyně Akademie věd ČR převzal Jiří Holba.

II. Informace o složení orgánů OÚ a o jejich činnosti či o jejich změnách

1. Složení orgánů pracoviště a jejich činnost

a) Ředitelka:

Mgr. Táňa Dluhošová, Ph.D. (jmenována ředitelkou na první funkční období s účinností od 1. října 2021 do 30. září 2026).

Činnost ředitelky se jako každý rok soustředila především na zajišťování řádného chodu ústavu (vědecká oddělení, technickohospodářská správa, knihovna). V roce 2023 k tomu přibyla rovněž rozsáhlá agenda související se zahájenou rekonstrukcí objektu v Hyberské ulici, který se má v budoucnu stát sídlem ústavu, jakož i koordinace související administrativy a účetnictví s dalšími dvěma spolumajiteli budovy, a to Psychologickým ústavem AV ČR a Ústavem soudobých dějin AV ČR. I v roce 2023 Orientální ústav kladl velký důraz na snahu o zlepšování pracovních podmínek zaměstnanců i celkové atmosféry na pracovišti, což souzní s jeho úsilím o získání HR Award, prestižního ocenění udělovaného Evropskou komisí za excelenci v péči o lidské zdroje ve vědeckém prostředí. Ředitelka ústavu mj. koordinovala s tím související aktivity, ať již šlo o aktualizaci dokumentu Gender Equality Plan, anonymní dotazníkové šetření týkající se poměrů na pracovišti a v neposlední řadě zprovoznění ústavního intranetu s transparentními informacemi ke všem aspektům fungování instituce. O svých aktivitách ředitelka ústavu pravidelně informovala na poradách vědeckých pracovníků i na zasedáních Rady pracoviště a Dozorčí rady. K dalším důležitým úkolům ředitelky ústavu patřil zejména dohled nad plněním grantů a mezinárodními výběrovými řízeními, organizováním vědeckých aktivit i popularizací ústavu a jeho výsledků v médiích. Ředitelka také zastupovala ústav na nejrůznějších zasedáních akademických orgánů i během přijímání zahraničních návštěv.

Sekretariát:

Mgr. Adriana Dolejší

Zástupce ředitele:

Doc. PhDr. Bronislav Ostránský, Ph.D. – zástupce ředitelky pro provozní záležitosti

Kevin L. Schwartz, Ph.D. – zástupce ředitelky pro vědu a výzkum

Technicko-hospodářská zpráva:

vedoucí: Ing. Markéta Ondráčková

Jozefína Kudlíková

b) Rada instituce:

Předsedkyně:

Dr. Jarmila Ptáčková

Místopředseda:

Mgr. Miroslav Melčák, Ph.D.

Interní členové:

Mgr. Ondřej Beránek, Ph.D.

Dr. James Madaio

Dr. Stefano Taglia

Externí členové:

Doc. PhDr. Daniel Boušek, Ph.D. (Katedra Blízkého východu FF UK)

Mgr. Pavlína Cermanová, Ph.D. (Filosofický ústav AV ČR)

PhDr. Ondřej Ditrych, MPhil. Ph.D. (Ústav mezinárodních vztahů)

PhDr. Martin Klečacký, Ph.D. (Masarykův ústav a Archiv AV ČR)

Tajemnice:

Mgr. Adriana Dolejší

Činnost Rady v roce 2023:

Zasedání 23. března

1. Rada OÚ ověřila hlasování per rollam ze dne 26. 1. 2023, aby Orientální ústav AV ČR podpořil nominaci Hamida Ismailova na udělení Nobelovy ceny za literaturu. Návrh byl schválen.
2. Rada projednala a schválila návrh rozpočtu na rok 2023 a návrh rozpočtu na roky 2024 a 2025.
3. Ředitelka OÚ Radě představila návrh na vytvoření fellowshipu pro doktorské studenty českých univerzit na dopsání dizertační práce. Důvodem je jejich relativně nízká konkurenceschopnost po skončení studia ve srovnání s absolventy zahraničních univerzit. Rada se shodla, že podpora českých studentů je v tomto ohledu žádoucí a návrhem se bude dále zabývat.
4. Rada schválila návrh ředitelky nominovat emeritního zaměstnance OÚ Jiřího Holbu na čestnou medaili „De scientia et humanitate optime meritis“ udělovanou Akademií věd České republiky. Rada tuto nominaci schválila.
5. Rada byla informována o vývoji rekonstrukce budovy v Hyberské ulici, která by se měla stát novým sídlem OÚ. Vlastní rekonstrukce by měla začít v červenci tohoto roku.
6. Ředitelka OÚ představila Radě projekty zaměstnanců OÚ, kteří usilují o získání grantů z GAČRu pro rok 2024. Jedná se celkově o 9 projektů, z nichž 6 podávají zaměstnanci OÚ a 3 externí spolupracovníci OÚ. Rada vzala navrhované projekty na vědomí bez připomínek.
7. Ředitelka OÚ Radu seznámila s děním v OÚ za poslední měsíce. Do OÚ nastoupili tři noví badatelé: Meenakshi Nair Ambujam, Melania Zingarello a Martin Blahota. Jiří Holba byl jmenován emeritním pracovníkem OÚ. Kevin K. Huang se stal pomocným editorem časopisu Archiv orientální. Ředitelka též nastínila aktivity OÚ chystané na nejbližší měsíce. V rámci spolupráce OÚ s Orient-Institut Istanbul (Max Weber Foundation) se pravidelně konají společné hybridní semináře zaměstnanců obou institucí. Vzájemnou spolupráci navázaly též knihovny.
8. Rada OÚ podpořila požadavky humanitních a společenskovědních oborů českých vysokých škol na systémové změny financování vědy a výzkumu jak na vysokých školách, tak v ústavech AV ČR.

V tomto ohledu bude vydáno usnesení, jehož text Rada schválí per rollam.

Zasedání 12. června

1. Rada OÚ ověřila výsledek hlasování per rollam ze dne 27. 3. 2023 ve znění: „Schvaluji text usnesení podporující požadavky humanitních a společenskovědních oborů českých vysokých škol ve spojení se systémovou změnou financování vědy jak na vysokých školách, tak i na ústavech Akademie věd ČR.“ Návrh byl schválen. Rada OÚ též ověřila výsledek hlasování per rollam ze dne 25. 4. 2023: „Schvaluji návrh Memoranda o porozumění s Institute of History and Philology, Academia Sinica (Taiwan).“ Také: „Schvaluji návrh Memoranda o porozumění s College of Religious Studies, Mahidol University (Thajsko).“ Návrhy byly schváleny.
2. Ředitelka OÚ shrnula obsah výroční zprávy OÚ a připomněla nejvýznamnější události roku 2022, mezi něž mimo jiné patřilo uspořádání 2 mezinárodních konferencí a 1 mezinárodního workshopu. Ředitelka OÚ vyzdvihla skutečnost, že více než 60% aktivit OÚ bylo v roce 2022 bezprostředně spjato s připomínkou 100. výročí založení OÚ. Na doporučení Mezinárodního poradního sboru došlo k personálnímu posílení Oddělení Jižní Asie. V červnu 2022 do OÚ nastoupil Darmanto a v listopadu 2022 Meenakshi Nair Ambujan. Na postdoktorandskou pozici byly přijaty Pavla Fajfrlíková (Oddělení Jižní Asie) a Melanie Zingarello (Oddělení Blízkého východu). Za další významné momenty roku 2022 ředitelka označila znovuotevření Výzkumného centra na Taiwanu (leden 2023) po přestávce způsobené pandemií Covid-19 a pobočky Orientálního ústavu v Istanbulu (říjen 2022). V souvislosti s výroční zprávou předsedkyně Rady doporučila blíže specifikovat oblasti výzkumu Oddělení Východní Asie a vyjmout tibetanistiku a ujuristiku jako samostatné specializace mimo obor sinologie. Členové Rady předali ředitelce OÚ své návrhy k výroční zprávě. Rada OÚ rozhodla, že po zapracování úprav bude finální podoba výroční zprávy OÚ za rok 2022 schválena formou per rollam.
3. Ředitelka Radu OÚ seznámila s výsledky nezávislého auditu za rok 2022, jehož předmětem

byla roční účetní závěrka za rok 2022, která dle vyjádření auditora podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv OÚ ke konci roku 2022. Rada OÚ zprávu nezávislého auditora schválila.

4. Rada OÚ schválila hospodaření OÚ za rok 2022.

5. S návrhem spolupráce s American University Library of Central Asia Kyrgyzstan (dále AUCA) se na ředitelku OÚ obrátila vedoucí knihovny OÚ, jež má v daném regionu profesní kontakty. MoU s AUCA by OÚ usnadnilo přístup k informačním zdrojům z oblasti Střední Asie, které jsou jinak velice obtížně dostupné. Rada OÚ podepsání MoU mezi Orientálním ústavem a American University Library of Central Asia Kyrgyzstan schválila.

6. James Madaio zprostředkoval MoU mezi OÚ a National Institute of Advanced Studies, Bengaluru, Indie (dále NIAS). NIAS patří mezi přední vědecké instituce zaměřené na interdisciplinární výzkum, který zahrnuje též výzkum Jižní Asie a indická studia. OÚ se tak stane vůbec první evropskou institucí, s níž bude mít NIAS podepsanou MoU. Rada OÚ podepsání MoU mezi Orientálním ústavem a National Institute of Advanced Studies schválila.

7. Vzhledem ke skutečnosti, že se na ústav obracel odborníci z Čech a zahraničí s žádostí o spolupráci, chce ředitelka OÚ vytvořit prostor pro takovou formu spolupráce i v rámci Kariérního řádu, a to přidáním odstavce 2 ke článku IV, kde je definováno užití titulů „afilovaný vědecký pracovník“ a „hostující vědecký pracovník“. Ředitel/ka ústavu by jej mohl jmenovat po projednání a schválení Radou pracoviště na dobu (1–5 let). Rada OÚ schválila s připomínkami Kariérní řad OÚ, který vstoupil v platnost k 1. 7. 2023.

8. Ředitelka OÚ se na Radu pracoviště obrátila ve věci zaměstnávání stážistů. OÚ dostává řadu dotazů na možnost bezplatné stáže, zejména z řad studentů či absolventů. Rada OÚ doporučila konzultovat možnost zaměstnávání stážistů s ostatními ústavy AV ČR. Záležitost bude po získání většího množství informací projednána na příštím zasedání Rady OÚ.

9. Předsedkyně Radě představila návrh interního předpisu Institucionální odolnosti. Členové Rady diskutovali na téma institucionální a osobní bezpečnosti, cenzury a autocenzury, ustavení kontrolních mechanismů či pověření konkrétních

osob jako poradců pro případ neočekávaných situací. Rada OÚ schválila s připomínkami rámcovou podobu předpisu Institucionální odolnosti s tím, že konkrétní detaily budou zapracovány a následně schváleny formou per rollam, nebo na příštím zasedání Rady OÚ.

10. Ředitelka OÚ Radě představila dvě žádosti na podporu mobility vědců PPP Project Plus. Poskytovateli grantu jsou v obou případech AV ČR a National Science and Technology Council. Rada OÚ bere na vědomí, že se OÚ chystá podat žádost o dva granty na podporu mobility, a tuto iniciativu schvaluje bez připomínek.

11. Ředitelka OÚ se na Radu obrátila s prosbou o předběžné schválení nominace dr. Nobuko Toyosawa na cenu Sumie Jones Prize for Project Leadership in Japan-centered Humanities, kterou vyhlašuje americká Asociace pro asijská studia (AAS). OÚ by dr. Toyosawu rád nominoval do programu outreachových aktivit s projektem „Illuminating Prague: Kojima lanterns from Kyoto Japan,“ který byl realizován ve spolupráci OÚ a NG Praha v říjnu 2022 a doprovázely jej čtyři workshopy pro děti a pro dospělé a dvě odborné přednášky. Rada OÚ nominaci dr. Nobuko Toyosawa schválila.

12. Ředitelka OÚ Radu informovala o aktuálním dění v OÚ a v souvislosti s rekonstrukcí objektu v Hyberské ulici. OÚ získal povolení od AV ČR podepsat smlouvu se stavební firmou na rekonstrukci objektu v Hyberské. Koncem května též došlo k setkání představitelů všech tří ústavů se zástupci stavební firmy. Bylo dohodnuto, že prostory budou uvolněny do konce června a stavební práce započnou dne 12. 7. 2023. Ředitelka OÚ dále Radu informovala o nedávných i chystaných aktivitách OÚ. V souvislosti se vzrůstající administrativní zátěží (objekt v Hyberské a různé grantové projekty) ředitelka OÚ Radu informovala o otevření dvou nových pracovních pozic: účetní a project manager.

Zasedání 23. listopadu

1. Rada OÚ ověřila výsledek hlasování per rollam ze dne 28. 6. 2023 ve znění: „Rada OÚ podporuje záměr OÚ přihlásit Projekt Mosul do Programu rozvoje aplikací a komercializace AV ČR.“ Návrh byl schválen. Rada OÚ také ověřila

- výsledek hlasování per rollam ze dne 3. 7. 2023 ve znění: „Rada OÚ vyslovila souhlas změnou postupu a ke zveřejněné zprávě nemá dodatečné připomínky.“ Návrh byl schválen. Rada OÚ ověřila výsledek hlasování per rollam ze dne 4. 8. 2023 ve znění: „Rada OÚ schvaluje návrh Směrnice pro zavedení vnitřního oznamovacího systému v OÚ AV ČR (č.2/2023).“ Návrh byl schválen. Rada OÚ ověřila výsledek hlasování per rollam ze dne 8. 11. 2023 ve znění: „Rada pracoviště schvaluje podání níže uvedených žádostí 1. ERC Synergy grant: „Party Systems and Social Cleavages in the post-Ottoman Space of the ENA Region“ (CLOSER) (Dr. Zouplna), 2. ERC Synergy grant: „Rhetorical Nation: China, Nation-building and Print Media in Inner Asia“ (Dr. Klimeš).“ Návrh byl schválen.
2. Předsedkyně Rady otevřela diskuzi týkající se procesu schvalování vědeckých projektů Radou OÚ s cílem tento proces co nejvíce zefektivnit a zjednodušit, a to při současném zachování možnosti zabránit jednání, jež by jakýmkoliv způsobem mohlo poškodit dobré jméno instituce. Rada OÚ odsouhlasila, že chce mít přehled nad všemi projekty probíhajícími v OÚ, bez ohledu na jejich obsah, objem či zdroj financování. Ředitelka pracoviště předá radě k nahlédnutí přehled všech probíhajících projektů. V budoucnu budou návrhy projektů předány Radě OÚ ředitelkou pracoviště po jejich obdržení. Členové Rady OÚ se k navrženým projektům vyjádří způsobem odpovídajícím jejich expertize i časovým možnostem.
 3. Ředitelka Radu OÚ seznámila s vědeckými projekty podanými od posledního zasedání.
 4. Na základě proběhlého auditu rovných příležitostí byl na OÚ zpracován Plán rovných příležitostí (PGR), anglicky Gender Equality Plan (tzv. GEP). OÚ v roce 2023 přizval ke spolupráci externí poradenskou firmu a na základě daných doporučení podniká další kroky v nastavování pravidel pracovního prostředí a zlepšování podmínek pro zaměstnance. Na svých webových stránkách nechal OÚ zřídit intranet, kde učinil dostupnými všechny dokumenty, které uvádějí práva a povinnosti zaměstnanců, ale též systém benefitů a možnosti využití sociálního fondu. OÚ dále připravuje směrnici, která upravuje pravidla chování na pracovišti a specifikuje formy nevhodného chování, včetně genderové a rasové diskriminace, obtěžování a jiných forem násilí. Na konci roku dále bude všem zaměstnancům rozeslán anonymní dotazník, od něhož si vedení OÚ slibuje, že může napomoci odhalit potenciální problémy, napětí či jiné pociťované nepohodlí na pracovišti, a umožnit tak jejich včasné řešení.
 5. OÚ v odpověď na iniciativu Open Science přijal závazek k zavádění principů otevřené vědy do své vědecké praxe. Ředitelka OÚ představila koncepci otevřené vědy jako spojení otevřeného a transparentního přístupu, nových technologií a inovací. Mezi hlavní ambice patří dosažení kvalitnějšího výzkumu pomocí užší spolupráce a komunikace mezi vědci a vzájemného sdílení a hodnocení dat a výsledků výzkumu. V této souvislosti vedoucí knihovny připravila sérii přednášek pro pracovníky OÚ zaměřených na základy data managementu.
 6. OÚ (společně s ÚSD a PSÚ) pokračuje s rekonstrukcí objektu Hybernská. OÚ jménem tří ústavů požádal u Ministerstva kultury o příspěvek na opravu fasády, u Magistrátu města Prahy o podporu na opravu střechy a nyní se připravuje žádost o dotaci na úsporu energií v rámci programu ENERGov2 u Státního fondu životního prostředí České republiky.
 7. James Madaio, který se podílel na přípravě informační brožury o knihovně OÚ, předložil Radě OÚ ke zvážení užívání termínu „Orient“ a „Oriental“ v anglických překladech popisu činnosti OÚ, přičemž doporučil užívat geografické termíny či konkrétní názvy oblastí (např. Blízký Východ, Jihovýchodní Asie atd.). Těto citlivé agendě a jejím odborným i etickým dimenzím bude i nadále věnována zvýšená pozornost.
 8. Rada OÚ projednala novou podobu Interního předpisu ke zvyšování institucionální odolnosti Orientálního ústavu AV ČR v. v. i., která již obsahuje zpracované poznámky a komentáře vznesené na posledním jednání Rady OÚ dne 12. 6. 2023. Rada OÚ tento dokument schválila.
 9. Předsedkyně Rady v reakci na poslední události v Číně a odsouzení ujgurské vědkyně Radě OÚ předložila k projednání návrh na „Vyjádření OÚ k situaci akademické svobody v ČLR.“ Prohlášení mělo vyjádřit nesouhlas s tím, jakým způsobem je omezována akademická svoboda v Číně, a jak tato omezení bezprostředně ohrožují i práci

zahraničních vědců. Do diskuze se zapojili všichni členové Rady. Rada OÚ toto vyjádření nechválila.

10. Předsedkyně Rady OÚ na závěr členům představila iniciativu Filozofického ústavu AV ČR vyjadřující nesouhlas s novelou zákona o veřejných výzkumných institucích, jež významně omezila pravomoci náležející Radě pracoviště. Ředitelka pracoviště shrnula všechny změny, k nimž by mělo od 1. 1. 2024 dojít. Členové Rady vyjádřili přání být blíže informováni o dalších krocích, které Filozofický ústav AV ČR v rámci této iniciativy podnikne.

c) Dozorčí rada:

Předsedkyně:

PhDr. Taťána Petrasová, CSc.

Místopředseda:

Mgr. Jakub Hrubý, Ph.D.

Členové:

Prof. PhDr. Jitka Malečková, CSc.

JUDr. Květoslav Kramář, Ph. D.

Ing. Magdaléna Vecková

Tajemnice:

Mgr. Zuzana Singh Kvapilová

Činnost Dozorčí rady v roce 2023

V roce 2023 se řádné zasedání Dozorčí rady konalo celkem dvakrát, a to ve dnech 22. 3. a 7. 6. 2023. Dále se konala celkem tři jednání formou per rollam.

V rámci 38. zasedání Dozorčí rady OÚ dne 22.

března byly mj. probírány i následující body:

Dozorčí rada (dále jen DR) potvrdila výsledek 32. hlasování per rollam, vyhlášeného dne 1. 7. 2022.

DR dále potvrdila výsledek 33. hlasování per rollam, vyhlášeného dne 1. 7. 2022. DR také projednala a schválila Zprávu o činnosti Dozorčí rady za rok 2022.

Ing. Ondráčková seznámila DR s náklady a výnosy pracoviště za rok 2022. Celkový obrat byl oproti původnímu rozpočtu navýšen, a to zejména dvěma položkami, v souvislosti s organizací mezinárodní konference IATS 2022, jejímž hlavním organizátorem byl OÚ, a dále v souvislosti s uzavřením nájemní

smlouvy za prostory v budově ÚTIA AV ČR a ÚI AV ČR. DR projednala náklady a výnosy pracoviště za rok 2022 souhlasně bez připomínek.

Ing. Ondráčková komentovala rozpočet OÚ na rok 2023. Výše provozní dotace už je navýšena o nově hrazené nájem v budovách ÚTIA a ÚI. Dále je v provozní dotaci zahrnuta dotace RISK, což je dotace na podporu ukrajinských vědců v ohrožení; v loňském roce díky tomu projektu nastoupil do OÚ dr. Volodymyr Poltorak (historik, turkolog). Dále ústav čerpá dotaci na postdoktorské pozice, pro rok 2023 se jedná o dvě zaměstnankyně. Rok 2023 je také posledním rokem, kdy ústav čerpá dotaci z programu Lumina quaeruntur (AV ČR).

Ing. Ondráčková dále vysvětlila pokles účelově určených prostředků v rozpočtu na 2023 na 0 Kč. Vysvětlila, že se jedná o převod prostředků z předchozího roku, který nelze v rozpočtu nijak naplánovat, neboť se o výši převodu rozhoduje až v závěru roku dle aktuální finanční situace. Rovněž upozornila, že v rozpočtu ústav navýšil cestovné, neboť se s ústupem pandemie COVID-19 obnovuje podnikání pracovních cest. DR projednala návrh rozpočtu pracoviště na rok 2023 a střednědobého výhledu pracoviště pro rok 2024 a 2025 souhlasně, bez připomínek.

Ředitelka pracoviště dr. Dluhošová podrobně obeznámila DR s průběhem zadávacích (výběrových) řízení na plnění veřejných zakázek s názvy „Rekonstrukce objektu Hybernská 1000/8, Praha“ a „TDS a koordinátor BOZP – Rekonstrukce objektu Hybernská 1000/8, Praha“. Dr. Dluhošová rovněž nastínila další postup v předmětné rekonstrukci. Po vyhlášení výsledků zadávacích řízení v dubnu se zadavatelé sejdou s vysoutěženým poskytovatelem TDS a společně si vyjasní kompetence. Od XII/22 dochází k postupnému ukončování pronájmů prostor v objektu; poslední nájem budou ukončeny k 30. 6. 2023. V témže měsíci prostory vyprázdní Psychologický ústav, bude ukončena výuka, provoz ostrahy objektu, servis výtahů a úklid. Předání staveniště se tak může podařit již 1. 7., nejpozději však do uplynutí tří měsíců od podpisu smlouvy. Ředitelka pracoviště dr. Dluhošová předložila DR ke schválení změnu záměrů spočívající v rozsahu výše předpokládaných hodnot veřejných zakázek s názvy „Rekonstrukce objektu Hybernská 1000/8, Praha“ a „TDS a koordinátor BOZP“. Na žádost dr. Petrasové předložila dr. Dluhošová DR vyjádření

Akademické rady AV ČR ve smyslu schválení záměrů k právnímu jednání ze dne 7. 3. 2023. Na základě diskuze a předloženého vyjádření Akademické rady AV ČR projednala DR navýšení částek pro obě zakázky a vyjádřila svůj souhlas. Závěrem dr. Dluhošová podrobně informovala DR o změnách v personálním obsazení OÚ, o chystaných projektech a dalších aktivitách.

V rámci 39. zasedání Dozorčí rady OÚ dne

7. června byly mj. projednány i následující body:

DR potvrdila výsledek 34. hlasování per rollam, vyhlášeného dne 22. 4. 2023. DR dále potvrdila výsledek 35. hlasování per rollam, vyhlášeného dne 22. 4. 2023 DR rovněž potvrdila výsledek 36. hlasování per rollam, vyhlášeného dne 10. 5. 2023.

Ředitelka pracoviště dr. Dluhošová a vedoucí hospodářské správy Ing. Ondráčková seznámily členy DR s výsledky hospodaření ústavu za rok 2022. DR projednala hospodaření ústavu za rok 2022 bez připomínek a vzala na vědomí navrhované rozdělení zisku.

Ing. Ondráčková shrnula zprávu nezávislého auditora o ověření účetní závěrky. Audit proběhl v pořádku, výrok auditora je bez výhrad. DR projednala zprávu nezávislého auditora o ověření účetní závěrky bez připomínek.

Vzhledem k tomu, že stávající auditor provádí auditu hospodaření OÚ již od roku 2018, oznámila Ing. Ondráčková, že by ústav rád požádal DR o určení nového auditora pro rok 2023. Byly osloveny tři firmy, které jsou užívány jinými ústavu AV ČR, a mají tak zkušenosti s auditu veřejných vědeckých institucí. DR si vyžádala, aby byla s nabídkami seznámena, jakmile je OÚ obdrží, a auditora pro rok 2023 určí až na jejich základě.

DR projednala výroční zprávu OÚ za rok 2022.

Ředitelka pracoviště seznámila členy DR s hlavními výsledky činnosti v minulém roce. Dr. Dluhošová mj. vyzdvihla uzavření bilaterální dohody s německým Orient Institut v Istanbulu. Tato dohoda umožnila otevřít badatelskou pobočku v Turecku, která může sloužit nejen pro výzkumné pobyty pracovníků ústavu zabývajících se Blízkým východem, ale i jako platforma pro navazování spolupráce v jiných oblastech. Orient Institut poskytuje OÚ zdarma kancelář a v současné době na této pobočce působí kolega osmanolog Stefano Taglia. Ředitelka pracoviště dále seznámila DR s kroky podniknutými

k oživení činnosti pobočky na Taiwanu po covidovém útlumu. Dr. Dluhošová také seznámila členy DR s rozvojem knihovny a snahou o její rozvoj financovaný z vnějších zdrojů. Pokud jde o provoz ústavu, OÚ přešel na vykazování všech výsledků prostřednictvím ASEPu. Současně se připravuje spuštění intranetu (zkušební provoz od letošního jara), které reaguje na požadavky pracovníků být informovaný a mít místo, kde lze najít všechny relevantní informace pohromadě. Tento krok vychází i z doporučení genderového auditu a Gender Equality Plan, který byl přijat na základě doporučení tohoto auditu. Ústav se postupně rozrůstá a z malého pracoviště se stává pracoviště střední velikosti. Z tohoto důvodu je potřeba posílit THS oddělení a v současné době ústav vypsál pozice projektového manažera a pomocného účetního.

DR projednala výroční zprávu o činnosti a hospodaření Orientálního ústavu v roce 2022 s připomínkami. Vysázená konečná verze zprávy bude zaslána členům DR do konce června.

Dozorčí rada na základě směrnice Akademické rady č. 6/2007 Pravidla pro odměňování ředitelů pracovišť AV ČR, veřejných výzkumných institucí ve znění jejich dodatků projednala hodnocení manažerských schopností ředitelky OÚ. DR diskutovala na základě výroční zprávy a přehledu činnosti ústavu, který podala ředitelka pracoviště. Tento bod byl projednán za nepřítomnosti ředitelky. Po krátké diskuzi DR hlasovala a jednomyslně udělila ředitelce hodnocení „vynikající“.

Závěrem ředitelka ústavu seznámila DR s tím, že již byla podepsána smlouva se zhotovitelem (rekonstrukce objektu v Hybernské) a uskutečnil se první kontrolní den, jehož se kromě ředitelky pracoviště účastnil i projektový manažer Ing. Havránek, stavební dozor a zástupce zhotovitele. Dne 12. července 2023 dojde k předání stavby, přičemž kontrolní dny budou každý čtvrték.

2. Změny ve složení orgánů:

V roce 2023 nedošlo ke změnám ve složení orgánů OÚ.

III. Informace o změnách zřizovací listiny

V roce 2023 nedošlo k žádné změně zřizovací listiny.

IV. Hodnocení další a jiné činnosti:

–

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce:

V roce 2023 nebyly zjištěny žádné nedostatky v hospodaření.

VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj:**

Přílohou výroční správy je účetní závěrka a zpráva auditora k hospodaření OÚ. Tyto dokumenty dokládají, že hospodaření OÚ probíhalo standardně a v souladu s příslušnými předpisy.

VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště:*

V roce 2024 bude OÚ dále rozvíjet svoji hlavní činnost, a to i s podporou několika českých a zahraničních grantových projektů. Bude kladen důraz na pokrytí nejrůznějších aspektů vědecké práce, od publikování primárního výzkumu (s důrazem na mezinárodní výstupy) a účast na odborných konferencích, po popularizaci vědy mezi veřejností a v médiích a expertní servis státním orgánům a institucím. Ústav bude i nadále posilovat svoji infrastrukturu, jak probíhající rekonstrukci objektu Hybernská, tak i v nastavování procesů a mechanismů vedoucích k vyšší konkurenceschopnosti pracoviště.

* Údaje požadované dle § 21 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí:*

Orientální ústav nemá speciální aktivity v oblasti ochrany životního prostředí. Provoz ústavu produkuje pouze běžný komunální odpad, kromě vypotřebovaných tonerových kazet, které jsou předávány k ekologické likvidaci odpovědné firmě. OÚ třídí odpad v kancelářích, knihovně a redakcích časopisů.

IX. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů:*

Pracovně právní vztahy ústavu se řídí zákoníkem práce.

X. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím**

V souladu se zákonem č. 106/1999 Sb. zveřejňuje OÚ AV ČR, v. v. i. všechny relevantní informace na svých internetových stránkách, zejména pod adresou: <https://orient.cas.cz/cs/pristup-k-informacim/>

Žádost o další informace lze podat prostřednictvím kontaktů uvedených na internetových stránkách.

V roce 2023 evidoval OÚ níže uvedené počty žádostí o informace a souvisejících dokumentů:

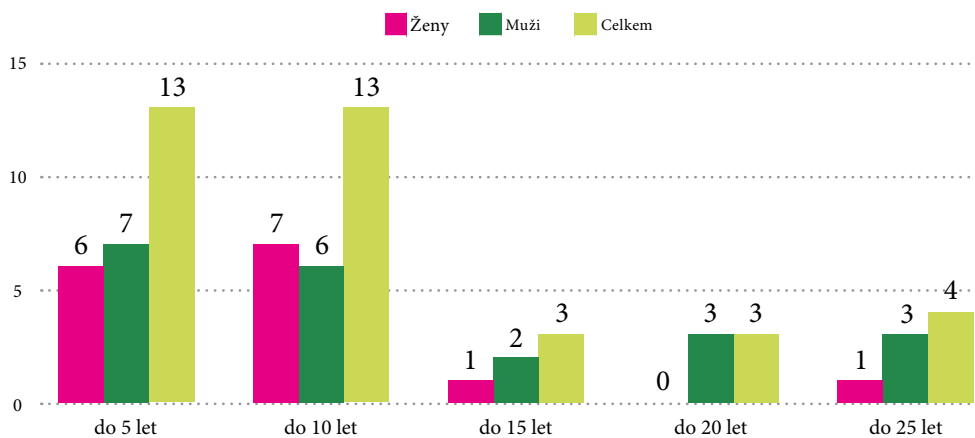
Celkový počet žádostí o informace:	0
Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti:	0
Počet poskytnutých výhradních licencí:	0
Počet stížností podaných podle § 16a zák. č. 106/1999 Sb.:	0

** Údaje požadované dle §18 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Přehled o počtu zaměstnanců, jejich vzdělání a věkové struktuře

Účetní uzávěrka a zpráva o jejím auditu

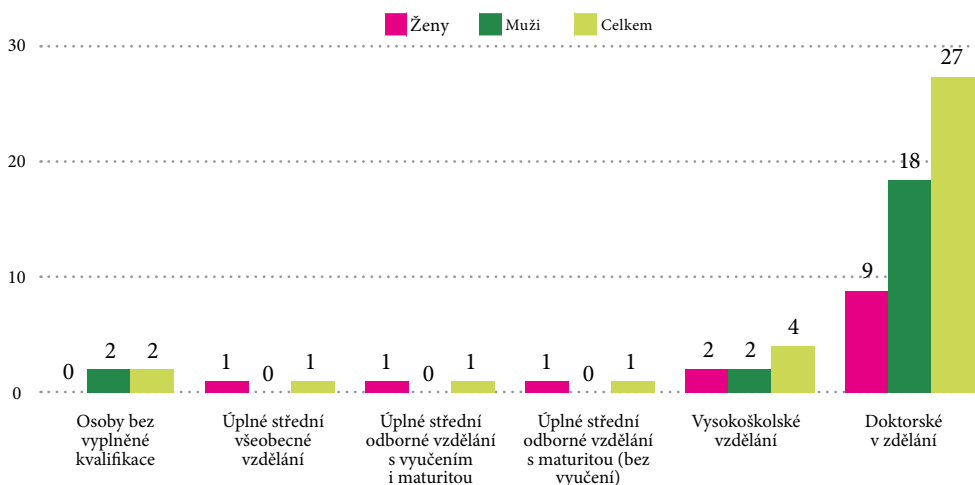
Délka pracovního poměru – 2021

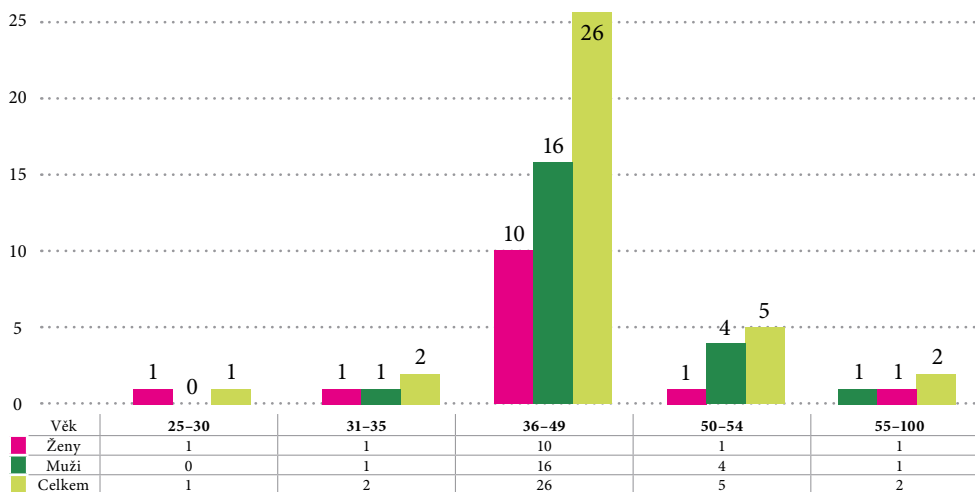
Poměru mužů a žen na vedoucích pozicích k 31. 12. 2023

Kvalifikační struktura – zaměstnanci k 31. 12. 2023

Věková struktura – 2023

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

určena dozorčí radě a zřizovateli organizace Orientální ústav AV ČR, v.v.i.

Zpráva o ověření účetní závěrky

Výrok auditora

Provedli jsme audit účetní závěrky organizace Orientální ústav AV ČR, v.v.i. (dále také „Organizace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2023, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31.12.2023 a přílohy této účetní závěrky, včetně významných (materiálních) informací o použitých účetních metodách. Údaje o Organizaci jsou uvedeny v bodě I. přílohy této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka **podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizace Orientální ústav AV ČR, v.v.i. k 31.12.2023 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31.12.2023** v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Organizaci nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá ředitel Organizace.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámit se s ostatními informacemi a posoudit, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tedy zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilé ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a
- ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Organizaci, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. **V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.**

Odpovědnost ředitele a dozorčí rady Organizace za účetní závěrku

Ředitel Organizace odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je ředitel Organizace povinen posoudit, zda je Organizace schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy ředitel plánuje zrušení Organizace nebo ukončení její činnosti, respektive kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v Organizaci odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol ředitelem.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Organizace relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti ředitel Organizace uvedl v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky ředitelem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Organizace nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Organizace nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Organizace ztratí schopnost nepřetržitě trvat.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat ředitele a dozorčí radu mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

22HLAV s.r.o.

člen mezinárodní asociace nezávislých profesionálních firem
MSI Global Alliance, Legal & Accounting Firms
Všebořická 82/2, 400 01 Ústí nad Labem
evidenční číslo KAČR 277

3. června 2024

Ing.
Kamila
Neradová

Digitally signed by Ing. Kamila Neradová
DN: c=CZ, o=22HLAV s.r.o., ou=9,
64052907, ou=22HLAV s.r.o., ou=9,
CN=Ing. Kamila Neradová, SN=
Neradová, G=Kamila,
SERIALNUMBER=P724597
Reason: I am the author of this
document
Location:
Date: 2024.06.03 09:49:32+0200
Foxit PDF Reader Version: 2024.1.0

Ing. Kamila Neradová
evidenční číslo KAČR 2091

Nedílnou součástí této zprávy jsou následující přílohy:

1. Rozvaha k 31.12.2023
2. Výkaz zisku a ztráty za období 1.1.2023 – 31.12.2023
3. Příloha v účetní závěrce za období 1.1.2023 – 31.12.2023

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2023
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
68378009

Položka		Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název		k 01.01.2023	k 31.12.2023
A	A.Dlouhodobý majetek celkem	001	125 621	150 909
A.I	I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	002	1 001	1 001
A.I.2	2.Softwar	004	1 001	1 001
A.II	II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem	010	133 228	159 329
A.II.1	1.Pozemky	011	38 429	38 429
A.II.3	3.Stavby	013	74 876	74 876
A.II.4	4.Hmotné movité věci a jejich soubory	014	2 211	2 211
A.II.7	7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek	017	2 419	2 314
A.II.8	8.Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	018	55	55
A.II.9	9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	019	15 238	41 444
A.IV	IV.Oprávký k dlouhodobému majetku celkem	028	-8 607	-9 420
A.IV.2	2.Oprávký k softwaru	030	-190	-337
A.IV.6	6.Oprávký ke stavbám	034	-3 806	-4 555
A.IV.7	7.Oprávký k sam. movitým věcem a souborům hm. mov. věci	035	-2 185	-2 203
A.IV.10	10.Oprávký k DDHM	038	-2 419	-2 314
A.IV.11	11.Oprávký k ostatnímu DHM	039	-8	-11
B	B.Krátkodobý majetek celkem	040	9 616	10 901
B.I	I.Zásoby celkem	041	48	40
B.I.5	5.Výrobky	046	48	40
B.II	II.Pohledávky celkem	051	188	76
B.II.1	1.Odběratelé	052	139	64
B.II.4	4.Poskytnuté provozní zálohy	055	1	
B.II.5	5.Ostatní pohledávky	056	18	1
B.II.6	6.Pohledávky za zaměstnanci	057	9	1
B.II.18	18.Dohadné účty aktivní	069	20	10
B.III	III.Krátkodobý finanční majetek celkem	071	9 094	10 385
B.III.1	1.Peněžní prostředky v pokladně	072	46	44
B.III.3	3.Peněžní prostředky na účtech	074	9 048	10 341
B.IV	IV.Jiná aktiva celkem	079	286	400
B.IV.1	1.Náklady příštích období	080	250	361
B.IV.2	2.Přijmy příštích období	081	36	39
	AKTIVA CELKEM	082	135 237	161 810

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2023
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
68378009

Číslo	Název	Číslo řádku	Stav	
			k 01.01.2023	k 31.12.2023
A	A.Vlastní zdroje celkem	083	130 116	155 714
A.I	I.Jmění celkem	084	130 081	155 493
A.I.1	1.Vlastní jmění	085	125 621	150 909
A.I.2	2.Fondy	086	4 460	4 584
A.II	II.Výsledek hospodaření celkem	088	34	220
A.II.1	1.Účet výsledku hospodaření	089		220
A.II.2	2.Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	090	34	
B	B.Cizí zdroje celkem	092	5 121	6 097
B.III	III.Krátkodobé závazky celkem	103	4 885	5 957
B.III.1	1.Dodavatelé	104	631	1 789
B.III.3	3.Přijaté zálohy	106	153	
B.III.4	4.Ostatní závazky	107	52	50
B.III.5	5.Zaměstnanci	108	2 416	2 060
B.III.6	6.Ostatní závazky vůči zaměstnancům	109	0	367
B.III.7	7.Závazky k institucím SZ a VZP	110	1 279	1 053
B.III.9	9.Ostatní přímé daně	112	330	244
B.III.10	10.Daň z přidané hodnoty	113	3	165
B.III.17	17.Jiné závazky	120	20	229
B.IV	IV.Jiná pasíva celkem	127	237	140
B.IV.1	1.Výdaje příštích období	128	237	140
	PASIVA CELKEM	130	135 237	161 810

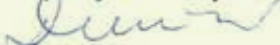
Razítko :

ORIENTÁLNÍ ÚSTAV AV ČR, v.v.i.
Pod vodárenskou věží 4
182 08 PRAHA 8
IČO: 683 78 009

Odpovědná osoba (statutární zástupce) :

Mgr. Táňa Dluhošová, Ph.D.

Podpis odpovědné osoby :

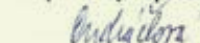
Právní forma účetní jednotky :

veřejná výzkumná instituce

Osoba odpovědná za sestavení :

Ing. Markéta Ondračková

Podpis osoby odpovědné za sestavení :

Předmět podnikání :

vědecký výzkum v oblasti orientalistiky

Okamžik sestavení : 31052024

Výkaz zisku a ztráty

Od 01.01.2023 do 31.12.2023

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

ICO
68378009

Položka		Číslo řádku	Činnost		
Číslo	Název		Hlavní	Hospodářská	Celkem
A	A. Náklady				
A.I	I. Spotřebované nákupy a nakupované služby	002	10 293		10 293
A.I.1	1. Spotřeba materiálu, energie a ost. neskl. dodávek	003	1 074		1 074
A.I.3	3. Opravy a udržování	005	1		1
A.I.4	4. Náklady na cestovné	006	1 859		1 859
A.I.5	5. Náklady na reprezentaci	007	59		59
A.I.6	6. Ostatní služby	008	7 300		7 300
A.III	III. Osobní náklady	013	32 841		32 841
A.III.10	10. Mzdové náklady	014	23 912		23 912
A.III.11	11. Zákonné sociální pojištění	015	7 480		7 480
A.III.13	13. Zákonné sociální náklady	017	1 450		1 450
A.IV	IV. Daně a poplatky	019	3		3
A.IV.15	15. Daně a poplatky	020	3		3
A.V	V. Ostatní náklady	021	1 961		1 961
A.V.16	16. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost.pokuty a penále	022	10		10
A.V.19	19. Kurzové ztráty	025	29		29
A.V.22	22. Jiné ostatní náklady	028	1 922		1 922
A.VI	VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a OP	029	918		918
A.VI.23	23. Odpisy dlouhodobého majetku	030	918		918
	Náklady celkem	039	46 016		46 016

Výkaz zisku a ztráty

Od 01.01.2023 do 31.12.2023
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
68378009

Položka		Číslo řádku	Činnost		
Číslo	Název		Hlavní	Hospodářská	Celkem
B	B. Výnosy				
B.I	I. Provozní dotace	041	42 892		42 892
B.I.1	1. Provozní dotace	042	42 892		42 892
B.III	III. Tržba za vlastní výkony a za zboží	047	287		287
B.IV	IV. Ostatní výnosy	048	3 056		3 056
B.IV.8	8. Kurzové zisky	052	1		1
B.IV.9	9. Zúčtování fondů	053	2 019		2 019
B.IV.10	10. Jiné ostatní výnosy	054	1 036		1 036
	Výnosy celkem	061	46 236		46 236
C	C. Výsledek hospodaření před zdaněním	062	220		220
D	D. Výsledek hospodaření po zdanění	063	220		220

Razítko :

ORIENTÁLNÍ ÚSTAV AV ČR, v.v.i.
Pod vodárenskou věží 4
182 08 PRAHA 8
IČO: 683 78 009

Odpovědná osoba (statutární zástupce) :

Mgr. Táňa Dluhošová, Ph.D.

Podpis odpovědné osoby :

Právní forma účetní jednotky :

veřejná výzkumná instituce

Osoba odpovědná za sestavení :

Ing. Markéta Ondráčková

Podpis osoby odpovědné za sestavení :

Předmět podnikání :

vědecký výzkum v oblasti orientalistiky

Okamžik sestavení : 31052024

Příloha k účetní závěrce OÚ AV ČR, v. v. i. za rok 2023

Příloha je zpracována v souladu s Vyhláškou č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterou se stanoví obsah účetní závěrky pro účetní jednotky, jejichž hlavním předmětem činnosti není podnikání. Údaje přílohy vycházejí z účetních písemností účetní jednotky (účetní doklady, účetní knihy a ostatní účetní písemnosti) a z dalších podkladů, které má účetní jednotka k dispozici. Hodnotové údaje jsou vykázány českých korunách a v celých tisících Kč, pokud není uvedeno jinak.

I. Obecné údaje

Název: Orientální ústav AV ČR, v. v. i.

Sídlo: Pod Vodárenskou věží 1143/4, Praha 8, 182 08

Právní forma: veřejná výzkumná instituce zapsaná v rejstříku MŠMT

IČO: 683 78 009

Datum vzniku veřejné výzkumné instituce 1.1.2007

Zřizovatelem Orientálního ústavu AV ČR, v. v. i. (dále jen OÚ) je Akademie věd České republiky – organizační složka státu, IČO 60165171 se sídlem Praha 1, Národní 1009/3.

Účel zřízení: účelem zřízení je uskutečňovat vědecký výzkum v oblasti orientalistiky, přispívat k využití jeho výsledků a zajišťovat infrastrukturu výzkumu.

Popis hlavní činnosti pracoviště:

Hlavní činností OÚ je vědecký výzkum v oblasti orientalistiky zaměřený zejména na dějiny národů Asie a Afriky, jakož i na jejich nábožensko-filozofické systémy, kulturu, jazyky a literaturu v období od starověku do současnosti. Svou činností OÚ přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace, poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení a provádí konzultační a poradenskou činnost. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky. V rámci své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací. Pořádá vědecká setkání, konference a semináře, včetně mezinárodních a zajišťuje infrastrukturu pro výzkum. Úkoly realizuje samostatně i ve spolupráci s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi.

Další činnost: není

Jiná činnost: výuka jazyků

Organizační struktura účetní jednotky a její zásadní změny v uplynulém účetním období:

Sídlo ústavu je na adrese Pod Vodárenskou věží 1143/4, Praha 8. Výzkumnou činnost OÚ uskutečňují tyto vědecká oddělení: Oddělení Blízkého východu, Oddělení Jižní Asie a Oddělení Východní Asie. Infrastrukturu výzkumu a další společné činnosti zabezpečují Hospodářsko-správní oddělení a Knihovna OÚ. OÚ vydává časopisy Nový Orient a Archiv orientální. V prosinci 2015 bylo otevřeno výzkumné centrum na Taiwanu. Centrum působí při Institute of History and Philology, Academia Sinica, Taipei. Výzkumné centrum vede od ledna 2023 Dr. Kevin Huang. Podrobné organizační uspořádání OÚ upravuje jeho Organizační řád, který vydává ředitel po schválení radou pracoviště.

Orgány OÚ jsou ředitel, rada instituce a dozorčí rada. Ředitel je statutárním orgánem pracoviště.

Ředitelka pracoviště: Mgr. Táňa Dluhošová, Ph.D.

Rada pracoviště:

Předseda: Dr. Jarmila Ptáčková

Místopředseda: Mgr. Miroslav Melčák, Ph.D.

Interní členové: Mgr. Ondřej Beránek, Ph.D.
Dr. James Madaio
Stefano Taglia, Ph.D.

Externí členové:

Doc. PhDr. Daniel Boušek, Ph.D. (Katedra Blízkého východu FF UK)
Mgr. Pavlína Cermanová, Ph.D. (Filosofický ústav AV ČR)
PhDr. Ondřej Ditrych, Mphil. Ph.D. (Ústav mezinárodních vztahů)
PhDr. Martin Klečacký, Ph.D. (Masarykův ústav a Archiv ČR)

Tajemnice: Mgr. Adriana Dolejší

Dozorčí rada:

Předsedkyně: PhDr. Taťána Petrasová, CSc. (ÚDU AV ČR)

Místopředseda: Mgr. Jakub Hrubý, Ph.D. (OÚ AV ČR)

Členové: doc. PhDr. Jitka Malečková, CSc. (Katedra Blízkého východu FF UK)
JUDr. Květoslav Kramář, Ph.D.
Ing. Magdaléna Vecková (Knihovna AV ČR)

Tajemnice: Mgr. Zuzana Singh Kvapilová

II. Informace o použitých účetních zásadách a účetních metodách

1 Obecné účetní zásady

OÚ účtuje dle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a vyhlášky č. 504/2002 Sb. Hospodaření ústavu se řídí zákonnými ustanoveními a příslušnými interními směrnicemi, které obsahují účetní metody zpracování účetních případů, oceňování a odepisování majetku, výši opravek, rozlišování nákladů a výnosů, pokyny k inventarizaci hmotného i nehmotného majetku apod.

Účetním obdobím je kalendářní rok od 1. 1. do 31. 12.

OÚ využívá pro zpracování finančního účetnictví ekonomický systém iFis společnosti BBM, pro personální a mzdovou agendu program EGJE společnosti Elanor spol. s r.o. Oběhové agendy a schvalovací procesy zajišťuje systém Verso od firmy Ders, s.r.o. Správu těchto systémů zajišťuje Středisko společných činností AV ČR.

2 Způsoby oceňování majetku a závazků

Materiál a zásoby

Oceňování nakupovaných zásob a materiálu je prováděno ve skutečných pořizovacích cenách zahrnujících cenu pořízení a vedlejší pořizovací náklady - dopravné, clo, provize, pojistné apod.

Oceňování zásob vytvořených ve vlastní režii je prováděno ve skutečných výrobních nákladech zahrnujících přímé náklady a výrobní režii.

Zásobami se v účetní jednotce rozumí knihy vydané Orientálním ústavem určené k prodeji. Účetní jednotka účtuje o pořízení a úbytku zásob způsobem B.

Dlouhodobý majetek

Od 1. 1. 2022 účetní jednotka implementovala změny v oblasti hmotného a nehmotného majetku po novele zákona o daních z příjmu s účinností od 1. 1. 2021. Za dlouhodobý hmotný majetek jsou považovány samostatné hmotné věci, případně jejich soubory, se vstupní cenou vyšší než 80 000 Kč a dobou použitelnosti delší než jeden rok. Za dlouhodobý nehmotný majetek je nově považován nehmotný majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok a oceněním vyšším než 80 000 Kč.

Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobý nehmotný majetek je oceňován pořizovací cenou, která obsahuje cenu pořízení a náklady související. Ocenění se zvyšuje o technické zhodnocení provedené na majetku v souladu s platnými účetními metodami. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek do 80 000 Kč je veden na podrozvahovém účtu 9712 a je odepsán jednorázově do nákladů na účet 518 – Služby. Dlouhodobý hmotný majetek vytvořený vlastní činností je oceňován vlastními náklady.

Dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobý hmotný majetek se oceňuje v pořizovacích cenách, které zahrnují cenu pořízení a vedlejší náklady související s pořízením (doprava, clo a další). Ocenění dlouhodobého hmotného majetku se zvyšuje o technické zhodnocení provedené na dlouhodobém hmotném majetku v souladu s platnými účetními metodami. Drobný dlouhodobý hmotný majetek do 80 000 Kč je veden na podrozvahovém účtu 9711 a je jednorázově odepsán do nákladů na účet 501 - Spotřeba materiálu.

Závazky

Závazky se oceňují při vzniku jmenovitou hodnotou, při nabytí za úplatu nebo vkladem pořizovací cenou.

3 Podstatné změny způsobu oceňování, odepisování a postupu účtování

Ve sledovaném účetním období nedošlo v účetní jednotce k žádným změnám.

4 Opravné položky k majetku

OÚ k datu účetní závěrky nevykazuje žádné opravné položky k majetku.

5 Odepisování

Odpisový plán účetních odpisů dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku sestavila účetní jednotka v interních směrnících, kde vycházela z předpokládaného opotřebení zařazovaného majetku odpovídajícího běžným podmínkám jeho používání. OÚ odepisuje metodou rovnoměrných účetních odpisů. První odpis je realizován následující měsíc po měsíci, ve kterém byl majetek zařazen do užívání.

6 Přepoččet cizích měn na českou měnu

Při přepočtu cizích měn na českou měnu používá OÚ denní kurz ČNB vyhlášený předchozí den pořizování dokladu. Aktiva i pasiva v cizích měnách vykázaná k rozvahovému dni jsou přepočtena kurzem ČNB platným k rozvahovému dni.

7 Přepoččet aktiv a závazků k rozvahovému dni

Zůstatky aktiv a závazků v cizí měně byly přepočteny kurzem ČNB k 31. 12. 2023. Kurzové rozdíly byly zaúčtovány na vrub účtu 545 v případě kurzové ztráty nebo ve prospěch účtu 645 v případě kurzového zisku.

8 Stanovení reálné hodnoty majetku a závazků oceňovaných reálnou hodnotou

Ve sledovaném období společnost nepoužila ocenění reálnou hodnotou.

9 Výše a povaha jednotlivých položek výnosů a nákladů, které jsou mimořádné svým objemem nebo původem

Všechny náklady a výnosy z hlavní činnosti účetní jednotky jsou vykázány na příslušných řádcích výkazu zisku a ztráty a nepotřebují zvláštní komentář.

10 Účetní jednotky, v nichž je účetní jednotka společníkem s neomezeným ručením

Účetní jednotka není společníkem ve společnosti s neomezeným ručením.

III. Doplnující informace k Rozvaze a k Výkazu

Položky rozvahy a výkazu zisků a ztrát obsahují veškeré významné položky, které jsou podstatné pro finanční a majetkové hodnocení pozice účetní jednotky. Mezi rozvahovým dnem a dnem sestavení závěrky nedošlo k významné události, která by ovlivnila finanční či majetkovou pozici účetní jednotky.

1 Přehled přírůstků a úbytků dlouhodobého majetku roce 2023 (v tis. Kč)

	AÚ	Počáteční stav	Přírůstek	Úbytek	Konečný stav
Software	013	1 001	0	0	1 001
Oprávký k softwaru	073	189	148	0	337
Přístroje a zařízení	0225	1 005	0	0	1 005
Oprávký	082	979	18	0	997
Inventář	0227	1 206	0	0	1 206

Oprávky	082	1 206	0	0	1 206
Ostatní dlouh.hm. m.	029	55	0	0	55
Oprávky	0891	8	3	0	11
Budovy, stavby	0211	74 876	0	0	74 876
Oprávky	081	3 806	749	0	4 555
Pozemky	031	38 429	0	0	38 429

2 Souhrnná výše drobného majetku uvedená v rozvaze a podrozvaze (v tis. Kč)

	AÚ	Poč. stav	Přírůstek	Úbytek	Konečný stav
Drobný hmotný majetek	9711	2 797	290	80	3 007
Drobný DHM do r. 2006	028	2 419	0	105	2 314
Drobný nehmotný majetek	9712	82	0	0	82

3 Nedokončený dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek

Účetní jednotka eviduje ke dni 31. 12. 2023 na účtu 042x nezařazený hmotný majetek v hodnotě 41 444 326,40 Kč. Typ nedokončeného nezařazeného majetku je popsán v tabulce:

Typ majetku	Hodnota majetku (v tis. Kč)
Technické zhodnocení nemovitosti Hybernská	41 444
Celkem	41 444

Technické zhodnocení nemovitosti se vztahuje k rekonstrukci objektu v ulici Hybernská 1000/8 na Praze 1, která bude probíhat až do roku 2027. Účelem rekonstrukce je poskytnout vlastní vhodné prostory pro tři ústavy Akademie věd, které jsou nyní v nájmu. Po rekonstrukci zde budou pracovní, laboratoře i veřejně přístupné knihovny. V roce 2022 byly ukončeny přípravné práce a probíhalo výběrové řízení na zhotovitele stavby a technický a bezpečnostní dozor stavby. Výběrové řízení na zhotovitele a technický dozor a BOZP bylo ukončeno v březnu 2023 a rekonstrukce začala v červenci 2023.

4 Celková odměna přijatá auditorem za povinný audit roční uzávěrky

Odměna přijatá auditorem za povinný audit roční závěrky a jiné kontrolní a analytické činnosti činí 85 000 Kč plus příslušná sazba DPH.

5 Názvy jiných účetních jednotek, v nichž má účetní jednotka podíl

Účetní jednotka nevlastní akcie, dluhopisy ani jiné cenné papíry. Účetní jednotka nemá sama ani prostřednictvím jiných osob majetkové podíly v žádné jiné účetní jednotce.

6 Přehled splatných dluhů vůči státním institucím

OÚ neeviduje žádné splatné závazky pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a veřejného zdravotního pojištění, ani nemá žádné evidované daňové nedoplatky u příslušných finančních nebo celních orgánů.

7 Přehled o počtu a jmenovité hodnotě nabytých akcií

Účetní jednotka nemá žádné nabyté akcie.

8 Přehled dluhů, které vznikly v daném účetním období

OÚ neeviduje žádné dluhy, které vznikly v daném účetním období a u kterých zbytková doba splatnosti k rozvahovému dni přesahuje pět let. OÚ nemá žádné finanční ani jiné závazky neobsažené v rozvaze roku 2023.

9 Celková výše finančních dluhů, které nejsou obsaženy v rozvaze

OÚ nemá žádné finanční dluhy, které nejsou obsaženy v rozvaze.

10 Výsledek hospodaření za předchozí účetní období

Výsledek hospodaření za účetní období 2022 ve výši 34 453,04 Kč byl po odsouhlasení Radou instituce převeden ve výši 10 000 Kč do rezervního fondu a zbytek ve výši 24 453,04 Kč do sociálního fondu.

Výsledek hospodaření k 31. 12.2023: 220 277,57 Kč za hlavní činnost

Jiná činnost nebyla v roce 2023 vykonávána.

11 Osobní náklady

K 31. 12. 2023 měl OÚ celkem 41 zaměstnanců, z toho 6 řídících pracovníků – ředitelku ústavu, vedoucí oddělení Blízkého východu, oddělení Jižní Asie, oddělení Východní Asie, vedoucí Knihovny OÚ a vedoucí Technicko-hospodářského oddělení.

Průměrná mzda v roce 2023 byla 54 584,- Kč.

11a Zaměstnanci instituce *(průměrný evidenční přepočtený počet zaměstnanců podle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů)*

	Zaměstnanci celkem	
	Sledované účetní období	Předchozí účetní období
	2023	2022
Kategorie 1 – „Vědecký pracovník“	26,77	23,95
Kategorie 2 – „Doktorand“	0	0
Kategorie 3 – „Odborný pracovník – VŠ“	0,76	0,5
Kategorie 4 – „Odborný pracovník – SŠ“	2	2
Kategorie 7 – „THP pracovník“	4,79	4,3
Průměrný počet zaměstnanců celkem	34,32	30,75

11b Osobní náklady

	Sledované období
	v tis. Kč
Mzdové náklady	23 911
Zákonné sociální pojištění	7 479
Ostatní sociální pojištění	0
Zákonné sociální náklady	1 450
Ostatní sociální náklady	0
Osobní náklady celkem	32 841

12 Výše stanovených odměn členům řídicích, kontrolních nebo jiných orgánů určených statutem, stanovami nebo jinou zřizovací listinou

Složka mzdy	Mzda v Kč
Rada pracoviště	149 700
Dozorčí rada	115 000
Vedení ústavu (ředitel/ka)	338 000
Odměny celkem	602 700

13 Účasti členů orgánů účetní jednotky a jejich rodinných příslušníků v právnických/fyzických osobách, s nimiž účetní jednotka uzavřela obchodní nebo jiné smluvní vztahy

OÚ má jednoho člena Dozorčí rady, který je současně statutárním orgánem Knihovny Akademie věd ČR, se kterou OÚ uzavřel za vykazované období obchodní vztah, a jednoho člena Dozorčí rady, který je současně členem předsednictva sdružení Thonmi z.s.

14 Výše záloh, závdavků a úvěrů poskytnutých členům orgánů

Žádnému ze členů řídicích, kontrolních nebo jiných orgánů OÚ určených statutem, stanovami nebo jinou zřizovací listinou, nebyla poskytnuta záloha, závdavek ani úvěr.

15 Způsob zjištění základu daně z příjmu

Účetní jednotka provádí v rámci hlavní činnosti vědecký výzkum, který je jejím hlavním zdrojem příjmů. V účetnictví účtuje účetní jednotka o všech nákladech a výnosech na zakázkách, kde jsou jednotlivé náklady a výnosy rozlišeny. Při zjištění základu daně z příjmu právnických osob účetní jednotka postupuje v souladu se zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v platném znění pro veřejně prospěšné poplatníky se širokým základem daně.

V roce 2022 byla uplatněna sleva na dani dle § 20 odst. 7 zákona o dani z příjmu 586/1992 Sb. ve výši 224 000 Kč. Z ní vyplývající úspora na dani byla v roce 2023 použita na výzkum a odměny za publikační činnost.

16 Přehled o přijatých a poskytnutých darech

V roce 2023 nebyl poskytnut OÚ peněžní dar ani OÚ neposkytnul žádný peněžní dar.

17 Přehled o veřejných sbírkách

Účetní jednotka v roce 2023 neorganizovala žádnou veřejnou sbírku.

18 Přijaté dotace

18a Provozní dotace

Poskytovatel	Částka dotace (v tis. Kč)
AV ČR – podpora činnosti pracoviště	31 160
AV ČR – dotace na činnost	9 630
Grantová agentura ČR	1 806
Ministerstvo kultury ČR	35
Ministerstvo školství ČR	78
Přijaté dotace ze zahraničí	183
Provozní dotace celkem	42 892

185b Investiční dotace

OÚ v roce 2023 přijal investiční dotace v celkové výši 26 206 127,-Kč.

19 Daňová povinnost

Za rok 2023 činí daňová povinnost 0,-Kč.

20 Další významné informace

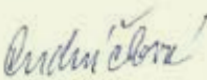
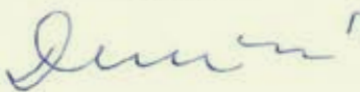
Od února 2022 dosud probíhá ruská invaze na Ukrajinu. Tato událost se činnosti OÚ nijak nedotkla a nebude mít vliv na nepřetržité trvání účetní jednotky.

Mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky nenastaly žádné další významné události.

21 Ostatní

Pro ostatní body přílohy dle § 30 vyhlášky 504/2002 Sb. nemá účetní jednotka náplň.

V Praze dne 31.5.2024

Sestavil: Ing. Markéta Ondráčková Vedoucí ekonomického odd. 	Podpis statutárního zástupce: Mgr. Táňa Dluhošová, Ph.D.
---	--

Podpis ředitelky Orientálního ústavu AV ČR, v. v. i.
Razítko

Použité fotografie pochází z archivu OÚ a SSČ AV ČR.
V Praze dne 31. 5. 2024

Mgr. Táňa Dluhošová, Ph.D., ředitelka
doc. PhDr. Bronislav Ostřanský, Ph.D., zástupce ředitelky

Přílohy:
Účetní uzávěrka a zpráva o jejím auditu

